РІК LI, Ч. 7-8 ЛИПЕНЬ-СЕРПЕНЬ — 1994 — JULY-AUGUST No. 7-8, VOL. LI

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

ВИДАЄ СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ — PUBLISHED BY UNWLA, INC.

www.unwla.org

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

РІК LI, Ч. 7-8 ЛИПЕНЬ-СЕРПЕНЬ — 1994 — JULY-AUGUST No. 7-8, VOL. LI

ЗМІСТ

Анна Кравчук. Завершено велике діло 1
Микола Кагарлицький. Така важка її любов. 6
Віра Вовк. Бразильський вокальний квінтет на Україні. 11
Анна-Галя Горбач. Пам'яті Марії Ясеницької з Сімовичів. 12
Уляна Любович. "Наше Життя". 13
Що цікавить Вас, наші читачі. 15
"Our Life" 50th Anniversary Survey. 16
Our Life
News from the UNWLA Hadquarters 17
Chrystia Slywotzky, M.D. What is Magnetic Resonance Imaging?. 19
Patricia H. Kotyk-Zalisko. Child Maltreatment: the Darkest Secret. 20
Marta Bohachevsky Chomiak. Rediscovering the Humanities in Ukraine. 21
Христя Навроцька. Наше харчування 24
Хроніка Округ. Округа Нью-Йорк. 25
Дописи Округ і Відділів. 27
Літературний конкурс гумору і сатири. 28
Пожертви 29
Нашим дітям 34
Посмертні згадки 36

На обкладинці: Едвард Козак.
On the cover: Edward Kozak.

Головний редактор — **Ірена Чабан**
Мовний редактор — **Роман Юревич**

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ
Анна Кравчук — з уряду
(Голова Союзу Українок Америки)
Олена Бобиляк — з уряду
(пресова референтка Головної Управи)
Марта Богачевська-Хом'як
Анна-Галя Горбач
Іванна Ратич
Іванна Рожанковська

РЕДАКЦІЯ
108 Second Avenue
New York, NY 10003
(212) 674-5508
Fax: (212) 254-2672
Адміністратор — **Наталія Дума**

"OUR LIFE" (USPS 414-660) is published monthly — except Aug. by Ukrainian National Women's League of America, Inc., 108 Second Avenue, New York, NY 10003.
ISSN 0740-0225

Second Class Postage Paid at New York, NY and at additional mailing offices. *Copyright 1994 Ukrainian National Women's League of America, Reserved — Published in U.S.A.*

Postmaster: send address changes to "OUR LIFE", 108 Second Ave., New York, NY 10003

ГОЛОВНА УПРАВА СУА

ПОЧЕСНІ ГОЛОВИ
Лідія Бурачинська
Іванна Рожанковська
Марія Савчак

ЕКЗЕКУТИВА
Анна Кравчук — голова
Ольга Тритяк — 1-ша заступниця голови
Наталія Даниленко — 2-га заступниця голови для справ організаційних
Марта Богачевська-Хом'як — 3-тя заступниця голови для справ культури
Ірина Куровицька — 4-та заступниця голови для справ зв'язків
Іванна Ганкевич — протоколярна секретарка
Варка Бачинська — кореспонденційна секретарка
Рома Шуган — скарбничка
Таїсса Турянська — фінансова секретарка
Лідія Білоус — вільний член
Софія Геврик — вільний член

РЕФЕРЕНТУРИ
Люба Фірчук — музейно-мистецька
Ока Грицак — виховна
Лідія Черник — суспільної опіки
Люба Більовщук — стипендій
Олена Бобиляк — пресова

ГОЛОВИ ОКРУЖНИХ УПРАВ
Лідія Колодчин — Дітройт
Оксана Фаріон — Філядельфія
Надія Савчук — Нью-Йорк
Марія Крамарчук — Північний Нью-Йорк
Ярослава Мулик — Нью Джерзі
Іванна Шкарупа — Огайо
Анастазія Хариш — Чікаго
Люба Кінах — Нова Англія
Наталія Кушнір-Верзол — Південний Нью-Йорк

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ
Іванна Ратич — голова
Марія Томоруґ — член
Розалія Полчі — член
Марія Дорожинська — заступниця
Лідія Фіцалович — заступниця

КАНЦЕЛЯРІЯ СУА
108 Second Avenue
New York, NY 10003
(212) 533-4646
Директор — **Омеляна Рогожа**
Години урядування:
від 10:00 до 4:00 по пол.

СТИПЕНДІЙНА АКЦІЯ СУА
UNWLA Inc. Scholarship Program
P.O. Box 172
Holmdel, NJ 07733
(908) 888-0494
Luba Bilowchtchuk

ПРЕДСТАВНИЦТВА "НАШОГО ЖИТТЯ"

АНГЛІЯ
Ukrainian Booksellers
49 Linden Gardens
Notting Hill Gate
London W24HG
England

АВСТРАЛІЯ
Postup Ukrainian Cooperative
Trading Society Limited
928 Mount Alexander Rd.
Essendon, 3040,
Australia

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ
203 Second Avenue
New York, NY 10003
(212) 228-0110
Fax (212) 228-1947

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів СУА - Нью Йорк, Н.Й. США.

Почесна грамота

вручена

Союзу Українок Америки

За велику допомогу народу України

видана

Комісією з координації гуманітарної допомоги при Кабінеті міністрів України

28 червня 1994 року

Микола Жулинський
Віце-прем'єр-міністр України

Honorary Citation from the Ukrainian government, presented for humanitarian aid to the Ukrainian National Women's League of America, Inc. on June 28 1994.

АННА КРАВЧУК

ЗАВЕРШЕНО ВЕЛИКЕ ДІЛО

"Перед нами — продовження починів та нові завдання: зрозуміти і відчути дійсні потреби незалежної України та йти їй назустріч".

Від травня 1993 року ці слова неначе мигали ввесь час на обрії праці референтури Суспільної опіки СУА. Започаткований спільний проєкт Союзу Українок Америки, Фонду Допомоги Дітям Чорнобиля (ФДДЧ) та фірми Дженерал Електрик — придбання томографу магнітного резонансу (МР) для України — здійснений у червні 1994 р. Фірма Дженерал Електрик продала МР за кошти без заробітку, включно із ґарантією на два роки. Вартість томографу — понад мільйон долярів, СУА та ФДДЧ одержали його за 350,000 дол. Завершено велике діло, в яке вкладено багато безкорисливої праці численних людей. Придбана апаратура для діягностики хворих, особливо дітей, в Україні.

Діти — це майбутність народу! Здорові діти —це здоровий народ. Хворі діти — це занепад нації. Союз Українок Америки завжди звертав і далі звертає особливу увагу на українських дітей в різних країнах їхнього проживання. Тепер настав час зрозуміти та відчути дійсні потреби дітей в Україні. Потреб чимало. Країна велика. Трагедія Чорнобиля ще досі відбивається на здоров'ї населення України, в тому числі щораз більше на здоров'ї дітей. Захворювання та смертність дітей щороку зростають, за статистикою Міністерства охорони здоров'я України нема приросту населення уже декілька років. Потрібна докладна та швидка діягностика, щоб можна лікувати хворих. А для діягностики потрібне медичне модерне обладнання. Потрібні ліки. Потрібні екологічно чисті місця проживання. Усі факти підкреслюють важливе рішення СУА — надати медичну допомогу дітям та

молоді в Україні. І коли врятується здоров'я та життя хоча однієї дитини в Україні, то всі наші зусилля не були даремні. В Україні турбуються долею їхніх нащадків не тільки батьки чи родичі, але й віддані лікарі та медичний персонал, Міністерство охорони здоров'я, організації та установи, однак великий брак ліків та медичної апаратури у цьому важкому часі молодої держави стоять на перешкоді. Це перехідовий час в Україні, згодом напевне відбудеться зміна на краще. Дай Боже, щоб це сталося якнайшвидше.

АПАРАТ МАГНІТНОГО РЕЗОНАНСУ ФІРМИ ДЖЕНЕРАЛ ЕЛЕКТРИК — В УКРАЇНІ

Після дворічних старань, переговорів та угод, спільний проєкт Союзу Українок Америки, Фонду Допомоги Дітям Чорнобиля та Дженерал Електрік — придбання томографу магнітного резонансу для України — зреалізовано. 24 червня 1994 р. доставлено його американським літаком на летовище Бориспіль (Київ) та відправлено до Київського науково-практичного об'єднання швидкої медичної допомоги та медицини катастроф і передано генеральному директорові д-рові Георгієві Рощинові. Перед відлетом з Довер Ейр Форс Бейс, Довер, Делавер, відбулася пресова конференція. Представниками Головної Управи Союзу Українок Америки були Ольга Тритяк та Люба Більовщук, яка склала подяку від СУА. Присутніми також були членки 54-го Відділу СУА разом із головою Марією Пазуняк.

Пресова конференція в Києві. Другий зліва — віцепрем'єр України Микола Жулинський, Надія Матківська, депутат Володимир Яворівський, Анна Кравчук, д-р Зенон Матківський, д-р Георгій Рощин; справа: Лідія Черник, д-р Христя Сливоцька та д-р Ігор Савчук.
At Press conference at Boryspil Airport in Kyyiv; from left: Vice-premier Mykola Zhulynskyj (Ukraine), Nadia Matkiwsky, Deputat Volodymyr Jaworiwskyj, Anna Krawczuk, Dr. Zenon Matkiwsky, Dr. Georgy Roshchin; (far right) Lidia Czernyk, Dr. Chrystia Slywotzky and Dr. Ihor Sawchuk.

На летовищі Бориспіль у Києві відбулася прес-конференція, в якій взяли участь віцепрем'єр та голова гуманітарної допомоги України Микола Жулинський, його заступник д-р Бронислав Оменцінський та депутат Володимир Яворівський — від уряду України; Роберт МекМанн — від ЮСІД, Андрю Гювіт та три члени американської амбасади — від США; д-р Зенон і Надія Матківські, д-р Ігор Савчук і Таня Віна — від ФДДЧ; Анна Кравчук, Лідія Черник, д-р Христя Сливоцька та Надя Нинка — від СУА; представники преси та гості. Депутат В. Яворівський відкрив пресову конференцію, подякував за цінний томограф і передав слово Миколі Жулинському. Потім ведучий пресконференцією д-р Зенон Матківський познайомив присутніх з представниками організацій зі США. Голова СУА Анна Кравчук сказала: "Дозвольте мені привітати вас від членства Союзу Українок Америки. Делеґація СУА включає Лідію Черник, референтку Суспільної опіки СУА, яка невтомно та безкорисливо працювала декілька років, щоб зібрати фонди на медичну апаратуру — MRI, членку СУА д-р Христю Сливоцьку, фахівця діяг-

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів СУА - Ню Йорк, Н.Й. США.

ностики магнітним резонатором, та Надію Нинку, членку 4-го Відділу СУА. Ми приїхали до Києва, щоб передати це медичне обладнання на добро народу України".

У своєму виступі Лідія Черник сказала: "Я радію, що наш спільний проєкт із Фондом Допомоги Дітям Чорнобиля та Дженерал Електрик закінчений. Наша подяка докторові Зенонові та Надії Матківським і фірмі Дженерал Електрик за допомогу у виконанні цього великого проєкту. Особливо дякуємо д-рові Христі Сливоцькій і д-рові Ігореві Савчукові за труд та професійні поради. Ми віримо, що цей томограф допоможе висококваліфікованим лікарям та спеціялістам у Київській лікарні швидкої медичної допомоги та медицини катастроф на чолі з генеральним директором Георгієм Рощином в установленні діягнози хворим, особливо дітям. Щасти Вам, Боже!"

Останньою промовляла Надія Матківська, яка емоційно пояснила, скільки забрало зусилля, часу та грошей завершити цей проєкт.

Наступного дня у лікарні відбулася офіційна передача ключів від MRI д-рові Г. Рощинові у присутності голови Головного управління охорони здоров'я міста Києва д-ра Миколи Гульчія, д-ра Володимира Юрченка та штабу лікарні, де відбулося прийняття.

Під час перебування в Києві Анна Кравчук і Лідія Черник зустрічалися з головою Союзу Українок України Атеною Пашко та заступницею голови Ольгою Глонь, маючи нагоду обговорити та поділитися думками, головно нав'язати зв'язки співпраць на майбутнє.

За стараннями д-р Наталії Преображенської, голови Фонду Спасіння Дітей України від Чорнобильської Трагедії, ми відвідали катедру дитячої терапевтичної стоматології і профілактики стоматологічних захворювань Українського державного медичного університету, де зустрічалися з професором Київського медичного інституту Ларисою Хоменко і лікарями, які в цей час проводили практику, лікуючи зубні проблеми у дітей, переважно наслідки чорнобильської трагедії.

Залишаючи лікарню, вирішили відвідати околиці Чорнобиля. Зупинилися у Іванківському районі Київської области. Зустрілися з представниками цієї околиці, від яких довідалися про життя людей, а особливо дітей. В Іванкові відвідали дитячий садочок, де перебуває 70 дітей, обдарували їх цукерками та подивляли їхню поведінку і гостинність. Відтак на прохання Ліди Черник, яка чотири роки тому була в цих околицях, вдалося (з дозволу місцевого уряду) відвідати заборонену зону Чорнобиля, а особливо село Опачичі, де проживають жінки-союзянки, з якими підтримуємо контакт та помагаємо їм матеріяльно, а головно морально — листами.

Крім медичної допомоги, Союз Українок Америки започаткував минулого року спілкування окружних

Передача ключа до томографу MP: зліва — д-р Володимир Юрченко, Анна Кравчук, д-р Зенон Матківський, д-р Георгій Рощин та д-р Микола Гульчій.
Dr. Roshchin (second from right) receives a key to the GE MRI from Anna Krawczuk and Dr. Zenon Matkiwsky, while Dr. V. Jurchenko and Dr. M. Hulchij look on.

Зустріч з професором Київського медичного інституту Ларисою Хоменко. Зліва: д-р Наталія Преображенська, д-р Христина Сливоцька, Анна Кравчук.
Visit with Prof. Dr. Larisa Khomenko (far right) and her staff. From left: Dr. Natalia Preobrazenska, Dr. Chrystia Slywotzky and Anna Krawczuk.

Зустріч із членками Союзу Українок села Опачичі у Чорнобильській зоні.
Lidia Czernyk revisits "sojuzanky" in the village of Opachichi, Chornobyl zone in Ukraine.

управ СУА зі суспільними службами тринадцятьох осередків в Україні за вказівками Світової Суспільної Служби при Світовому Конґресі Українців в Канаді. Будучи в Києві, Анна Кравчук і Лідія Черник мали нагоду відвідати та ближче ознайомитися з їхньою працею. В той час також перебувала в Києві Оля Даниляк, голова ССС при СКУ. Це нове поняття скоординованої гуманітарної допомоги в Україну із звітуванням ССУ до Києва та до СКУ. Надіємося, що у скорому часі окружні управи СУА та їхні споріднені міста в Україні розвинуть свою працю.

Відвідини у Києві закінчилися, д-р Христя Сливоцька від'їхала до Америки, де її чекають обов'язки; Анна Кравчук і Лідія Черник продовжили дальшу заплянованy подорож і відвідини.

У Львові зустрілися з членками Союзу Українок. Перша заступниця голови СУ Ірина Кравчук та голова Львівського обласного СУ Зоряна Білик зорганізувала сердечну зустріч членства з головою СУА Анною Кравчук. Голови обмінялися подарунками.

Під час перебування у Львові відвідали обласну дитячу спеціялізовану клінічну лікарню, головним директором якої є д-р О. Миндюк. Зустрічалися з лікарями та відвідали і оглянули лябораторію під наглядом д-ра Петруха, де СУА протягом двох років передав три головні апарати, які допомагають лікарям у діягностиці пацієнтів.

Побували також в Івано-Франківську. Відбулася коротка зустріч з деякими членками Союзу Українок та відвідини шпиталя з д-ром Василем Кушніром.

Від'їжджаючи зі Львова, відвідали Сестер Василіянок і провели дуже корисну і приємну розмову з Матір'ю Емілією Прокопик, ЧСВВ, довголітньою вчителькою Академії св. Василія Великого у Філядельфії, та директоркою школи св. Юра у Нью-Йорку. Вони плянують продовжувати педагогічну діяльність в Україні.

Медичний Фонд при Суспільній опіці СУА продовжує свою діяльність. Комісія Суспільної опіки СУА по черзі розглядає та перевіряє прохання з України. Голова Союзу Українок України Атена Пашко прислала список потрібної медичної апаратури для санаторії "Джерело" з проханням допомоги в тому напрямі. В "Джерелі" лікується щороку коло шість тисяч хворих дітей з різних околиць України. Союз Українок України опікується "Джерелом" і за рекомендаціями СУ п'ятеро хворих дітей щомісяця лікуються безкоштовно. Союз Українок Америки купив та доставив до "Джерела" медичний апарат — дитячий фіброгастроскоп фірми Олимпус. Комісія СО СУА вірить, що незабаром зможе доставити ще апарат ультразвукового дослідження внутрішніх органів. Це необхідне обладнання для діягностики дітей, особливо із чорнобильської зони.

29 червня ц. р. Анна Кравчук, Лідія Черник та Атена Пашко відвідали санаторію і після підписання

Суспільна Служба в Києві.
At Kyyiv's Social Welfare bureau, from left: Olha Danylak and M. Stebelska from World Congress of Ukrainians — World Council of Ukrainian Social Services, Anna Krawczuk, Bohdan Fesiuk, President Social Welfare Center of Ukraine, and Olena Burmistrova, Acting Director, Lidia Czernyk.

Зустріч з членками Союзу Українок Львівської области.
Meeting with the members of Sojuz Ukrainok from Lviv Region.

Трускавець. Біля санаторії "Джерело".
Standing from the left: Irena Horodecka, Lidia Czernyk, Atena Pashko (President of Sojuz Ukrainok of Ukraine, Anna Krawczuk, Oreslawa Chomyn and Dr. Serhij Sarancha — director of the Sanatorium "Dzherelo" in Truskawci, Ukraine.

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів СУА - Нью Йорк, Н.Й. США.

угоди передали гастроскоп головному лікареві санаторії "Джерело" Сергієві Саранчі у присутності цілого штабу. Угоду підписали: Анна Кравчук, голова СУА, Лідія Черник, референтка Суспільної опіки СУА, Атена Пашко, голова Союзу Українок України, Ольга Глонь, заступниця голови СУ, Орися Хомик, голова Трускавецької філії СУ та Сергій Саранча, головний лікар санаторії "Джерело". У своєму виступі Лідія Черник підкреслила, що нелегко зібрати фонди на медичну допомогу. Тільки спільними силами та завдяки співпраці відділів і окремих членок СУА це здійснено. Здоров'я та доля дітей і молоді України турбує членство СУА і тому Суспільна опіка звертає особливу увагу на хворих дітей та молодь.

Від 1991 року з Медичного Фонду при Суспільній опіці СУА куплено та передано медичне обладнання до лікарень в Україні:

обласній дитячій спеціялізованій клінічній лікарні у Львові (головний лікар О. Миндюк), 1991 р., — аналізатори крови і інша апаратура — 126,000 дол. (ця сума включає 20,000 дол від 101-го Відділу СУА в Чікаґо на закуплення медичного обладнання);

лікарні в Дніпропетровську — аналізатор крови (заходом Ольги та Мирона Гнатейків) — 10,000 дол;

лікарні в Києві НЙО ШМД та MR-ЯРМ спільно із ФДДЧ — 200,000 дол.;

санаторії "Джерело" у Трускавці — дитячий фіброгастроскоп — 15,685.43 дол.;

інше медичне приладдя — візочок для каліки-дитини, слухавки та гроші на закуплення ліків в лікарнях в Києві та Львові на суму приблизно 20,000 дол. Ще в 1992 р. передано на руки Марії Драч, голови Жіночої Громади, 1,000 дол. на допомогу сиротам;

інші гуманітарні акції Відділів та членства СУА були у форми висилок продуктів, суші та вітамінів дітям, книжок і т. п. не забуваючи потреби Союзу Українок України.

Суспільна Опіка СУА не зупиняє своєї діяльности та вірить у дальшу підтримку членства та громадянства в США.

СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ СКЛАДАЄ ЩИРУ ПОДЯКУ ВСІМ ЧЛЕНКАМ, ВІДДІЛАМ І ОКРУГАМ ЗА СПІВПРАЦЮ ТА ПІДТРИМКУ АКЦІЙ СУА. СЕРДЕЧНЕ СПАСИБІ УСІМ ЖЕРТВОДАВЦЯМ ЗА ДОВІР'Я ТА ЗРОЗУМІННЯ ВАЖЛИВОСТИ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ ДІТЯМ І МОЛОДІ В УКРАЇНІ. БЕЗ ВАШИХ ДАТКІВ ДО МЕДИЧНОГО ФОНДУ СУА МИ НЕ МОГЛИ Б ЗАВЕРШИТИ НАШИХ ЗАДУМІВ ТА ПЛЯНІВ. УСІМ ДОБРОДІЯМ НИЗЬКИЙ УКЛІН ТА МНОГОЛІТТЯ!

МИКОЛА КАГАРЛИЦЬКИЙ

ТАКА ВАЖКА ЇЇ ЛЮБОВ

(ПРО МАРІЮ СОСЮРУ НЕЗНАНУ)

Після тривалих бесід з Марією Сосюрою, що розрослися в чимале дослідження, де радощі й трагедії подружжя переплелися в суцільний драматичний клубок, я запитав леґендарну супутницю леґендарного поета-лірика:

— З вершин пройденого, пережитого в парі і в самоті (Володимира Сосюри не стало 8 січня 1965 року), що ви могли б сказати, голубонько сива, у відповідь на крилаті слова "забуть тебе — себе забути, бо ти — це я, а я — це ти", зроджені в драматичний період життя поета, в ніч на 30 липня 1950 року, власне тоді, коли ви вже вісім місяців мучилися у катівнях КҐБ, на вул. Володимирській, 33, а потім у Лук'янівській тюрмі?

— Можу сказати: я була по-справжньому, можливо, як жодна жінка, щасливою з Володимиром Сосюрою, а що він був щасливий зі мною, то це видно навіть із щойно процитованих рядків, і з сотень його ліричних поезій про кохання й кохану, мені присвячених. Аби не любив мене — не оспівував би моїх очей, волосся, вуст, брів... Я ж не змушувала —серце йому підказувало. Було всього в нашім житті — високого й земного. Та хіба ми обоє винуваті, що долі нам підсунуло драматичні, ба навіть трагічні. А хіба не так? Хіба з великих українських поетів XX віку не Володимир Сосюра постраждав чи не найбільше? А з ним і я? І чи не найсамотніше з великих поетових жінок життя моє, по смерті коханого чоловіка?

Я безмежно вдячна долі, що вона подарувала мені його, Поета з ласки Божої, що не хтось, а я стала його музою (я ж тут ані трохи не перебільшую), його єдиною великою любов'ю. І якби мені випало одружуватись удруге — втретє — всоте, я просила б Бога одного судженого — Володимира Сосюру. Він був і залишається моїм щастям, моєю радістю, єдиним моїм мужем і божеством. Радянська влада доводила його до божевілля і самогубства тільки за те, що безмежно любив Україну, її історичних героїв, оспівував її одвічне прагнення до незалежности. З ним і я полюбила Україну, вона стала й мені рідною матір'ю — іншої Батьківщини в мене немає. І щодня я лягаю і встаю з одним і тим же: "Господи, убережи нам Україну, одведи від неї руки недругів, дай їй розум і прозріння! Дай їй мужність й історичну пам'ять!" — і молюсь, молюсь.... І яке це щастя —піти на каторгу за найлюбимішу людину!!! Мені було важко ТАМ, на жаль, його страждання ТУТ я не полегшила: нас обох однаково лупцювали і фізично, і духовно: його тут, мене там. Що ж, мабуть, так нам судилося, страждати. Та в цім стражданні приходило і очищення. Пізнати це — дано не багатьом. Яку ще

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів СУА - Ню Йорк, Н.Й. США.

жіночу долю можна вважати щасливішою над мою? Я живу думками і поезіями чоловіка. А він жив Україною. Чого ж іще кращого сподіватися в мої літа?

— Спасибі вам, пані Маріє, за ці слова! Бог віддячить за вашу любов! — цілую їй вдячно руку.

А вона дивиться не мене поблідлими синіми очими, усміхається — і димова завіса літ немов зникає.

21-річна Марія Данилова, стрункa й тендітна, як налита весняними соками берізка, була винятково вродливою, гідною пензля Рафаеля Санті. Небесного кольору очі, золотаве пишне волосся, дугою пухнасті брови, витончені риси обличчя, що мов магнітом притягують до себе, античної будови постава — все в ній дихало цнотливістю, одухотвореною молодістю, віяло якимись особливими чарами, від яких у юнаків паморочилась голова. На щастя в дівчини вона не йшла обертом від набридливих залицянь — терпляче чекала казкового лицаря. І він прийшов у подобі 33-літнього карооkого смуглявого вродливого поета Володимира Сосюри, знаного тоді вже всій Україні. Він був батьком двох синів —Миколи і Олега, — з дружиною розлучився.

Шлюб із росіянкою Вірою Берзіною. начиненою більшовицькою ідеологією, до того міщанкою, зараженою бацилами великодержавного шовінізму, якій була просто ненависна сама ідея самостійности України, виявився для Володимира кабальним — і він з болем і відчаєм (мав же двох синів!) розриває стосунки з нею. В поезії "Я не можу і спати від ран..." є рядки, присвячені Вірі, в яких, між іншим, і докір собі за легкодухість, за юнацьку духовну незрілість:

Ми з тобою зійшлися в маю,
ще не знав я, що значить ідея.
Ти й тоді Україну мою
не любила, сміялася з неї.

Перед тим, як одружитися з Марією, поет зайшов до колишньої дружини і запитав її (цитую за книжкою "Третя Рота" Володимира Сосюри, виданою з купюрами 1988 року в Києві):

"— Если я встречу человека, которого полюблю на всю жизнь, ты разрешишь мне жениться?"[1] (Російську мову поета в даному контексті вважаю виправданою — *М. К.).*

І мертво відповіли губи людини, про яку я писав вірш "Так ніхто не кохав":

— Разрешу.[2]

І я в Сталіно одружився з своїм синьооким щастям і горем, що полюбив на все життя. Я з Марією приїхав з Донбасу в Харків".

1. — Якщо я зустріну людину, яку полюблю на все життя, ти дозолиш мені одружитися?

2. — Дозволю.

Марія та Володимир Сосюри.

Марія про цю пам'ятну для обох зустріч пише набагато зворушливіше, поетичніше у спогаді "Говорить серце моє", який ще й досі повністю також не опублікований. І не забудьмо дати, дорогої для кожного українця, що живе на рідній землі чи далеко від неї:

"9 березня 1931 року зранку ми готувались до традиційного свята пам'яті Тараса Шевченка, яке відзначаємо щороку. В концерті йшов "Заповіт", який виконував наш хор, далі виступи поетів, співаків. В той пам'ятний і незвичайний вечір я і зустрілася з Володимиром Сосюрою. Його поява була несподіваною.

Одягнувши святкове українське вбрання, я вийшла з кімнати і раптом помітила наче вирізьбленого на дерев'яній стіні, в задумі, нерухомого мужчину років 30-ти. Чорнявий красень побачив мене пізніше, я вже встигла його роздивитись... Кинувся до мене: "Дівчино, чи є у вас закурити?" — "Чудна манера знайомитись" — майнуло в думці. Мене образила легковажна поведінка чужої людини. Пройшла, наче це мене не стосувалось, не відповідаючи, з похиленою головою... Я тоді не знала, що бувають безпосередні натури і що за люди поети..."

Запав, глибоко в серце запав поетові образ дівчини в українському строї. Цілу ніч не спав — ходив, курив і думав про неї, був певен що *вона* —це і є та, що зрозуміє його українську ідею і піде за ним в огонь і воду.

А вона, Марія? Теж не спала — бачила перед собою золотий вогник смуглявого обличчя, мрійні задумані очі, м'який карий зір, втому під очима, чорну хвилю волосся... Впізнала по шкільних фотографіях великого поета Володимира Сосюру. Невже її вподобав?

А вранці уже очікував її. "Я вражено дивилась на поета і не вірила, що він ось тут і що він такий, — пише далі в спогадах Марія. — Невеличка павза була порушена його ніжним голосом: "А які у вас очі, Маріє?"

Я зніяковіла, але відповіла: "Кажуть люди, що сині". Він прикрив обличчя і прошепотів: "Ой, я пропав!" Це сказало його серце..."

А через три дні вони побралися. "Я була щаслива! Мене любила якась незвичайна людина, ні на кого не схожа.

Почалося буденне життя, але воно було — як свято..." — закарбує навічно в спогади Марія Сосюра. І то була правда, як і правда те, що сказала мені вона 7 лютого цього року, коли ми сиділи у присмерку світлиці.

А чи й справді їхнє подружнє життя було святом? В коханні — можливо, й так. Вони й справді були ідилією для всіх закоханих. Взірцем вірности. А життя з самого медового місяця почало бити їх нещадно. Володимир був готовий до бою — звик до грубої критики. Марія все сприймала емоційно, бурхливо, темпераментно — в ній було щось від трагедійної актриси.

І ось посипалися удари Лазаря Каґановича по українській інтеліґенції один за одним — мстився люто, затято, жорстоко. Він не міг простити Сосюрі поеми "Мазепа", що дістала широкого розголосу 1929 року.

Не встигла Марія натішитися радістю від публічних виступів свого поета, як на нього посипалися звинувачення в націоналізмі у зв'язку з виходом поетичної збірки "Серце" (1931). Ще недавно Іван Микитенко погрожував зігнути його в дугу — і ось із благословення каґановичів, микитенків, куликів у газеті "Комуніст" з'являється погромна стаття Федора Тарана "Жовта муть", у якій автор збірки "Серце" оголошується фізіологічним націоналістом. З усіх більшовицьких трибун йому вигукували: "мєрзавєц!", "мазепинець!"

Марія близько до серця брала чоловікову біду, а тут нове нещастя — голод 1932—1933 року, який так виснажив молоду жінку, що вона ледва не пішла на той світ, народивши сина. Усвідомлюючи, що чоловік попав у неласку, вона бере на руки малесенького Володю і оббиває пороги кабінетів Миколи Скрипника, який, до речі, шанував талант Володимира Сосюри, і Станіслава Косіора, домагається для напівголодної родини щоденної пайки і навіть місячного відпочинку в привілейованій санаторії Одеси. Від голоду себе і чоловіка Марія врятувала, а від політичних переслідувань не змогла.

13 травня 1933 року застрілився письменник Микола Хвильовий. Ця смерть потрясла поета, буквально вибила його з життєвої колії. Ось що розповіла очевидець трагедії Марія Сосюра:

— Микола Хвильовий і Володимир Сосюра палко любили один одного, часто були нерозлучні — такої гарної і чистої дружби я більш не зустрічала між чоловіками. Ще 9 травня 1933 року прийшов до нас Миколочка (так я його називала). Вони зачинилися в кабінеті і довго щось там збуджено говорили. Я ніколи не втручалася у Володині справи, не лізла йому в душу: що хотів мені сказати — казав без примусу. Одне лише того вечора зауважила: коли пішов від нас Миколочка, Володя гірко заплакав.

Уранці 13 травня, як грім з ясного неба, рознеслося по нашому будинку, що вночі арештували Михайла Ялового. Не встигла я отямитися від цієї вісті, як прибігла до мене Юля, дружина Хвильового, й розпачливо зойкнула: "Маріє, мабуть, Миколи вже немає — у квартирі був постріл. Біжімо!" Я кинулася за нею.

Наш письменницький будинок стояв буквою "П". Балькон квартири Хвильового через подвір'я дивився на наш. "Швидше туди!" — майнуло в голові. Руки й ноги ходили ходором від переляку. Ми відімкнули двері, вбігли в робочий кабінет — Микола сидів за столом, правою рукою підперши голову (стрілявся, певно, лівою). Був він у білій білизні. Кров цівкою струменіла з виска на стіл. Тіло його було ще тепле. Ми поклали його на канапу. За спиною в Миколи, на бальконі, я знайшла кулю.

Коли ховали Хвильового, Лесь Курбас підійшов до труни і впав другові головою на груди. Стільки болю й туги було в тому прощанні, що наші серця мимоволі здригнулися (над Курбасом уже зависла сталінська сокира). У Володимира я зауважила перші ознаки божевілля — так приголомшила, надломила його смерть вірного друга...

7 липня 1933 року застрілився захисник Володимира Сосюри народний комісар освіти Микола Скрипник — і це поет сприйняв як удар долі, бо усвідомлював, що більше боронити його буде нікому. Так і сталося.

1934 року Лазар Каґанович розпочав на Україні поголовну партійну чистку інтеліґенції — і першим (за його вказівкою!) з рядів ВКП(б)У в Харкові виключили Володимира Сосюру. Це був прицільний постріл у саме серце поетові (Миколу Хвильового кат України довів до самогубства, хотів, аби й Сосюра самознищився), бо виключення з партії означало і виключення з членів Спілки письменників, арешт, розправу. З драматичного для себе грудня 1934 року Сосюра у ліжко лягав узутим і вдягненим, чекаючи "трійки"...

То були страшні для Сосюри часи. Травмований жахливими видовищами голоду в Харкові, на Нікопольщині, приголомшений смертями Хвильового, Ялового, Скрипника, доведений до відчаю безперестанними цькуваннями за "націоналістичні" поезії, насамкінець викинутий за межі суспільного життя, поет усе частіше заливає горе горілкою, поглядає на револьвер, а свій біль, свою самотність, свій відчай і "ганьбу" зганяє на ні в чому не повинній Марії, котра його безмежно любила, бо знала, що не він, а злий Демон водив її Володичкою. І коли поет вгамовувався, чула від нього:

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів СУА - Нью Йорк, Н.Й. США.

Маріє, золото кохане,
моя любов, красо моя!
як плакав за тобою я,
коли тебе образив п'яний!

Не буду більше я в житті
тебе доводить до нестями,
щоб твої очі золоті
не заливалися сльозами...

А потім тяжке й тривале божевілля (було воно насправді, чи вигадане, а то й спровоковане більшовиками — невідомо), сумнозвісні харківські Сабурові дачі, з яких утікав і до яких його знову силоміць повертали. Туди його не без злого умислу запроторили Іван Микитенко та Іван Кулик з благословення Володимира Затонського.

Марія металася, як тигриця в клітці. Яке треба було серце мати, щоб усі ці нещастя, що звалилися на голову її чоловіка й на неї саму, витримати? Вона зверталася до всіх харківських, а з 1937 року — і до київських партійних богів з єдиним проханням — пощадити її Поета, допомогти йому в лікуванні, однак упродовж п'яти літ натрапляла на глуху стіну байдужости.

Та коли 1939 року над Сосюрою зглянувся Микита Хрущов й нагородив його орденом "Знак пошани" (з нагоди 125-річчя від дня народження Тараса Шевченка), поет підноситься духом, пише вірнопідданого листа "батькові всіх народів" Йосифові Сталінові з проханням поновити його в партії.

І Марія виявляє мудрість і кмітливість. Вона також написала листа вождеві, відверто розповіла про гоніння на Сосюру, виключення його з лав більшовиків, запроторення до лікарні для душевнохворих. Додала і посвідку професора-психолога Абашева про хворобу поета — маніякально-депресивний стан. Дружина продумала і як надійно відправити листа, аби десь його не загубили по дорозі всюдисущі "поштарі". Отож знайшла вона на Київському летовищі пільота, який добре знався зі сином Сталіна Василем, і через нього передала пакет до Кремля. А невдовзі від Сталіна надійшов лист-наказ: "Восстановить в партии. Лечить". ("Поновити в партії. Лікувати").

Так, свого Поета Марія врятувала, але через десять літ не змогла врятувати себе.

1947 рік. Лазар Каґанович скликає на Україні пленум з боротьби проти націоналізму. До тих націоналістів потрапляють Максим Рильський, Володимир Сосюра, Юрій Яновський, Леонід Первомайський... Так розпочалася нова хвиля доносів, допитів, арештів, репресій. І знову Марія кидається рятувати своє подружжя. Коли розкритиковану вже збірку поета "Щоб сади шуміли" (1947) висунуто було на здобуття Сталінської премії, Марія свідомо акцентувала увагу в листі на оптимістичних, партійних віршах поета і надіслала разом із збіркою в секретаріят Комітету у справі премій на ім'я Марієтти Шаґінян, яка глибоко шанувала талант Сосюри. Вона все зробила, щоб Сосюра дістав першу премію, прочитала Сталінові навіть вірша, йому присвяченого. Той від задоволення широко всміхнувся і звелів: "Дати Сталінську премію першого ступеня", що й було виконано. Але нагородити і не побити — не в його дусі було: влада має тримати поетів, як і непокірних коней, загнузданими. Тільки яку гнуздечку для нього придумати? Арештувати одразу після нагородження — світ не зрозуміє: і так на шпальтах канадських газет пробігли повідомлення, що Сосюру заарештували. Приїхав навіть спеціяльний кореспондент, зфотографувався з поетом і таким чином розвіяв сумніви у преси. Отож варіянт із арештом поета відпадає.

Тоді до справи Сосюри підключилися як досвідчені майстри інтриґ з Москви, так і з республіканського КҐБ та Спілки письменників України,. Особливо "уболівав" за долю Сосюри Олександер Корнійчук, який мріяв про премію першого ступеня, а дістав другого. Та й Сосюрина красуня Марія різала йому прямо в очі непристойні речі, звинувачуючи у всіляких гріхах... "А може, на Марії і зупинити вибір — її заарештувати?" — додумалися "найголоватіші". З цією ідеєю згоджуються і в центрі, і в провінції: знають бо, що арештом завдадуть пекельних мук поетові, який палко кохав свою дружину.

І розпочалося плетиво інтриґ, якими Сосюру доводять до білої гарячки, а потім, 18 листопада 1949 року, в його відсутність, її викликають телефонічно нібито у важливій справі, а по дорозі арештовують. І з того дня вона зникла на цілих п'ять років. Їх розлучили — і знекровили обох: вона мучилась у Сибіру, Казахстані за його "гріхи", він — у Києві як поет і людина.

Марію арештували як терористку і три місяці тримали в камері підвалу КҐБ, на Володимирській, 33. День і ніч допитували, хто ті терористи, де їхня організація. В неї вже ноги спухли, голова ходила ходором, а слідчий твердив одне: "Хто керівник терористичної організації?" Доведена до знемоги, гнівно сказала: "Ви і є той терорист... керівник, до цього в житті мене ще ніхто не тероризував". Тоді слідчий з розгону вдарив її по голові мармуровим преспап'є. Вона знепритомніла, допомоги їй не надали. Коли прийшла до тями, зупинила кров краєм сукні... Після цього її вже не допитували, перевели на другий поверх із ліжком, паркетом на підлозі. Однак доведена до відчаю, втративши сон, спокій, Марія надумала отруїтися — і попросила таблеток від безсонности. Не пила, ховала в шпаринки, аби потім зібрати потрібну кількість, випити — і не встати. Не вийшло — наглядач помітив і повитягував піґулки. Тоді її спровадили до Лук'янівської в'язниці. Через рік від-

правили поетову музу до Краснопресненської тюрми в Москві. На другий чи третій день перебування в загальній камері нею зацікавився...

— А в тім, розкажіть про це самі, пані Маріє.

— Гаразд. Рік у Києві я чекала вироку — так і не дочекалася. І ось я в Москві. Раптом заходить до нашої камери начальник тюрми і питає: "Хто тут на 'С'?" На "С" було кілька жінок, але коли я назвалася: "Сосюра", він захитав головою, відвів мене вбік і сказав, що зі мною хоче зустрітися сам Лаврентій Берія. "Підготуйтесь до виходу, ми вас маємо завезти до лазні, вдягнути, взути, одне слово, причепурити до такого відповідального побачення" —додав і вийшов. Я отетеріла: "Боже, Берія?! Оцей. що пас мене очима на прийомах у Сталіна?! Що мені робити? Де захисту шукати? До мене підбігли студентки Київського університету філософського факультету, які теж чомусь опинилися зі мною в камері, я їм розповіла про суть розмови, а вони тоді мені в одно: "Маріє Гаврилівно, рідна наша, ми вас знаємо, любимо, благаємо, не йдіть на ту зустріч до ката. Берія — садист, сексуальний маніяк! Скільком жінкам він зіпсував життя! Скількох загнав на той світ, наситившись. Тікайте звідси! Завтра виїжджає поїзд із арештантками на Сибір, нас теж забирають. Ублагайте начальника тюрми взяти і вас, інакше ви пропали!"

Мене не треба було благати, я все й так розуміла. Я скористалась знайомством з начальником тюрми, знайшла його, попросила його відправити мене першим поїздом, який ітиме з Москви. Мені таки повезло! Коли я себе назвала, він згадав свого земляка Володимира Сосюру, і погодився допомогти. Прізвище мого рятівника я запам'ятала: Биков! Якщо він живий — цілую йому руки!"....

І потяглися табори. Караганда. Карабас. Чурбай-Нура. Кемерово... Вона була не людина, а N Х—858, вибитий, де тільки можна, на вбрані. І навіть на взутті. Вона була безіменною істотою, з якої знущались, як хто хотів, однак усе витримала, вижила, не розтоптала власної людської (і жіночої також) гідности, берегла себе для сина, чоловіка, знала, що буде їм потрібною.

На важких стежках табірного життя познайомилася з багатьма прекрасними жінками, гідними дочками України, мужність яких підтримує її і в нинішньому такому непевному житті.

— Я ніколи не забуду сестри Степана Бандери Володимири Бандери-Давидюк. Ми з нею в таборі були не довго, але поріднилися, як сестри, — з хвилюванням розповідає пані. — Якось у пориві щирости, відвертости вона повела мене за барак, зняла з грудей ладанку, щось там у ній попорпалася — і витягла звідти медальйончик з фотографією Степана Бандери. За нього вона постраждала, але з вірою в нього, його ідеали витримувала все, що підносила доля. Україна для неї, як і для брата, стала над усе. Вона була глибоко віруючою людиною, чоловік її, Давидюк, був священиком. І мене вона навернула у віру.

Минуло багато літ, а я й досі часто запитую себе, чому ця гарна жінка довірилась мені, показала найпотаємніше?

— А чи знали ви, пані Маріє, що робили партійні ідеологи з Володимиром Сосюрою після вашого арешту?

— Трохи знала, а чого бракувало — уява домальовувала. І безпомильно! Я там малювала собі ситуації, які насправді розгорталися в Києві навколо вірша "Любіть Україну". Бути дружиною поета я навчилась!..

І незабутнє для Марії Сосюри 25 вересня 1954 року, коли її звільнили й відпустили до Києва. Куди прибула 8 жовтня.

— Коли Володимир дізнався, що я зупинилася в сестри, влетів у помешкання, кинувся мені до ніг — і став їх цілувати. Ми обнімались і довго й тяжко плакали. Він цілував мої коси, вії, очі, вуста, а потім ухопив на руки, вийшов на вулицю — і задихаючись, ніс мене, як дівчинку. Я почувалася щасливою. А він, несучи мене, шепотів рядки:

Ти вернулась, нарешті, вернулась,
мов життя усміхнулось мені,
і душа для любові проснулась,
як до сонця земля навесні...

Коли можна од горя проснуться,
значить, можна радіти ізнов.
Знов пісні мої з серця поллються
про мою неповторну любов.

Справді, останні десять літ подружнього життя були роками неповторної любови. А потім Володимира Сосюри не стало — і вона лишилася зі своєю святою любов'ю на самоті. З пам'яттю про нього, з його поезіями їй легко. Мріє про дім-музей Володимира Сосюри — такий, як Тичини, Рильського, Бажана..

---

3. — Ладанка — маленький мішечок, в якому носили талісмани.

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів СУА - Нью Йорк, Н.Й. США.

ВІРА ВОВК

БРАЗИЛЬСЬКИЙ ВОКАЛЬНИЙ КВІНТЕТ НА УКРАЇНІ

У червні 1993 року на запрошення Товариства "Україна" і Міністерства культури України вокальний квінтет "Тандарадей" з Ріо-де-Жанейро зробив турне по Україні, відвідавши з концертами шість міст: Київ, Чернівці, Івано-Франківськ, Львів, Дніпропетровськ і Полтаву.

Назву "Тандарадей" взято з рефрену однієї поезії німецького міннезінґера Вальтера фон дер Фоґельвайде. Це ономатопея, що нагадує спів солов'я. Ансамблем провадить уже десять років професор Терезія де Олівейра, яка спеціялізується на середньовічній, ренесансовій і барокковій інструментальній і вокальній музиці. Всі члени групи "Тандарадей" — багатогранні інструменталісти, що виконують твори давньої музики на різного роду флейтах, крумгорнах, віолях-да-ґамба, лютні, шпінетті і ударних інструментах, але з огляду на далеку подорож і обмежений баґаж у літаку їм довелося виступати на землях України a cappella.

Виступ квінтету "Тандарадей" цікавий тим, що він був першим чисто бразильським ансамблем, який відвідав Україну від проголошення її незалежности. В його програмі були три частини: твори ренесансових майстрів Португалії, Еспанії, Італії, Франції, Німеччини й Англії; давні українські канти, псальми і поганські обрядові пісні, що ввійшли у християнську традицію; бразильські народні пісні в опрацюванні відомих композиторів, таких як Вілла-Лобос, Ернані Браґа, Ґаззі де Са, Ернесто Назаре й інших.

Українські партитури ансамбль отримав через посередництво мисткині Зої Лісовської-Нижанківської і професора Аристида Вірсти з Сорбонського університету в Парижі. Я переписала оригінальні тексти для вивчення вимови латинкою і для відповідної інтерпретації переклала їх на португальську мову. При перших пробах Зоя Лісовська-Нижанківська працювала з ансамблем, доки він не увійшов в дух української пісні.

Бразильці швидко відчули притаманність і красу нашої музики, захопивши потім своїм виконанням і авдиторію України. Спочатку всі думали, що то українські поселенці з Парани. Яке ж було здивування, коли дізналися, що це чистокровні бразильці так гарно виконують невідомі багатьом на Україні твори нашого барокко!

Ансамбль "Тандарадей" виступав у Кмєві в Спілці письменників України, в Чернівцях — у давній Вірменській церкві, де тепер відбуваються концерти, в Івано-Франківську — в університетському амфітеатрі, У Львові — В Домініканській церкві, у Дніпропетровську — в ляльковому театрі, і в Полтаві — у залі фільгармонії.

Після концертів я мала короткі літературні виступи, бо цього разу я була радше коментатором і перекладачем, а не поетом.

Україна прийняла ансамбль з Ріо-де-Жанейро надзвичайно щиро і щедро. Наші господарі подбали про приміщення, транспорт і навіть про португальськомовного провідника Олега, який двигав наші валізки і дбав у дорозі про все потрібне. Всюди нас засипали квітами і пам'ятками. Особливо зворушливе було прийняття у Полтаві. Того вечора місто довідалося про смерть патріярха Мстислава, пам'ять якого учасники концерту в притемненій залі вшанували запаленими свічами і однохвилинною мовчанкою.

Бразильські музики були явно зворушені українською гостинністю й уважністю. Товариство "Україна" і Міністерство культури України подарували всім незабутні хвилини братерського спілкування, коли ми мали нагоду послухати також виконання українських співаків й інструменталістів. По дорозі гості ознайомилися також з багатою природою України, її архітектурною минувшиною, образотворчим і народним мистецтвом, бо деколи ми подорожували малим автобусом і могли пережити багато дечого поза офіційною програмою.

Сьогодні з тугою оглядаємо знімки: ось група перед дзвіницею Святої Софії, в Лаврському заповіднику з видом на Дніпро, перед Золотою брамою, на Андріївському узвозі у Києві, перед університетською брамою в Чернівцях, на торжестві Зелених Свят в Івано-Франківську , перед каплицею Трьох Святителів, на тлі мурів старинного Львова, серед маків на Полтавщині, коло церкви Святого Духа в Рогатині, в музеї народного мистецтва в Коломії... Все це залишиться в пам'яти дорогоцінним скарбом.

З такою ж програмою як на Україні квінтет "Тандарадей" виступив опісля в Мюнхені, Веслінґу біля Мюнхена, двічі в Ліндав, у Брюзоні (швайцарська Валє) і в Парижі. Повернувшися до Ріо-де-Жанейро, ансамбль дав шість концертів з українськими творами. У двох великих журналах міста, "О Ґлобо" і "Маншете", з'явилися похвальні статті про виступ квінтету на Україні з захопленими коментарями солістки-сопрано Адріяни Родріґес.

ПАМ'ЯТІ МАРІЇ ЯСЕНИЦЬКОЇ З СІМОВИЧІВ

20 травня ц. р. відійшла у вічність найстарша парафіянка франкфуртської греко-католицької громади в Німеччині **бл. п. Марія Ясеницька з Сімовичів,** залишивши у смутку сина Ераста з родиною, сестру Віру Смеречинську в румунському Семигороді, дальшу родину в Румунії, Україні і Америці та Австралії і цілу низку близьких друзів.

Марія народилася в Чернівцях 1 лютого 1899 р. в родині греко-католицького священика Михайла Сімовича, що згодом став генеральним вікарієм для цілої Буковини, яку юрисдикційно відірвано після Першої світової війни від Галицької метрополії і підчинено румунській греко-католицькій ієрархії Семигороду.

Марія закінчила німецьку дівочу гімназію в Чернівцях, але отримала одночасно відповідне середньошкільне українське виховання, яке могла доповнити під час музичних студій в Берліні на початку 1920-их років, коли перебувала у стрийка Василя Сімовича, відомого вченого мовознавця. Тоді українське життя Берліну визначалося особливою активністю і кольоритом, перебували там видатні політики, письменники, мистці. У домі Василя Сімовича та його дружини Дори відбувалися зустрічі, дискусії, цікаві розмови, про які нам неодноразово розказувала Марія.

Вернувшися до Чернівець у половині 1920-их років, пані Марія закінчила консерваторію і відкрила приватну школу гри на фортепіяні. Немало праці в ділянці музичного виховання віддала українській громаді, де до початку Другої світової війни була активною діячкою в Народному Домі.

1929 р. одружилася з адвокатом д-ром Романом Ясеницьким. Після приходу більшовиків 1940 року родина Ясеницьких використала нагоду виїзду німецької меншини до Німеччини і подалася на Захід. Контакт з рідними не переривався, головно зі стрийком Василем Сімовичем, що тоді жив у Львові. Збереглися дуже цінні його листи, в яких він описував драматичні зміни під час першої більшовицької, а згодом німецької окупацій. Він дуже відкрито писав у них, що ці окупації означали для українського народу, а зокрема його культури. Тісні духовні зв'язки зі стрийком Василем та його дружиною залишили в пані Марії дуже глибокий слід, і вона в своїх розмовах і розповідях часто верталася до спільно пережитого. Взагалі і в домі матері, що походила зі священичої родини Лисинецьких з Космача, національна свідомість, традиція громадської праці були високо розвинені. Відомий етнограф Володимир Шухевич у своєму томі "Гуцульщина" дякує бабуні Климентині Лисинецькій за допомогу при зібранні матеріялу.

Пані Марія займалася і в Німеччині, й то до останніх місяців свого життя, музично — педагогічною працею, при чому визначалася великим виховним талантом, що і стало джерелом її багатого духовного життя, бо виховала музично кілька ґенерацій своїх та німецьких інтеліґентів, що втримували з нею тісні зв'язки. Господь Бог подарував Марії Ясеницькій шляхетну вдачу, доброту, вирозуміння і надзвичайну пам'ять, що берегла до кінця днів деталі пребагатого на зустрічі, розмови й приятельства довгого життя.

Незважаючи на те, що прожила більш як половину свідомого життя в німецькому середовищі, пані Марія, чи Маруся, як її звали українські друзі, була в постійному контакті з українським світом — листовно, через пресу, що приходила реґулярно в хату, через громаду, де всі її любили і поважали. Її жертвенність на церковні, громадські цілі була для неї самозрозумілою справою, належала бо до ґенерації, для якої це був майже святий обов'язок. Її великою турботою було виховання національного почуття, почуття співприналежности внуків до українського народу. Господь дав їй дожити до незалежности України, і це було для неї великим щастям, хоч, слідкуючи за подіями в Україні, це щастя затьмарювалося раз-у-раз. А належала вона до тої ґенерації, що не могла собі уявити, щоб серед власного народу могли існувати якісь темні, неґативні сили...

Дарувала вона своєму ближчому довкіллю багато тепла, любови і доброти, яких забракне йому на довгий час. Хай німецька земля буде їй легкою!

Анна-Галя Горбач.

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів СУА - Ню Йорк, Н.Й. США.

"НАШЕ ЖИТТЯ"

РОЗПОВІДЬ РЕДАКТОРА УЛЯНИ ЛЮБОВИЧ

(ВІД ЛЮТОГО 1987 ДО ЛЮТОГО 1990 Р.)

Погодилася я дальше редаґувати "Наше Життя" з тим, що крім мене буде працювати одна особа на повний час, а друга півдня, бо я була зв'язана умовою редаґувати збірник "Рогатинська земля". На жаль, сподівання на працю Марії Барагури не здійснилися з причини її хвороби і відходу у вічність. Допомагала Еліза Паньчак, працюючи півдня.

В 1987 р. членами Редколеґії були, крім Марії Барагури, Марта Бачинська, Христя Навроцька, Ірина Чайківська — пресова референтка. Голова СУА була членом Редколеґії — з уряду.

У квітні 1989 р. прийнято до праці Ірену Чабан.

ЗМІСТ "НАШОГО ЖИТТЯ"

Про спосіб плянування, схему чисел, вибір головної теми згадано у розповіді за час до 1984 р. Редактор була автором вступних статтей, крім статтей на різні теми.

В кожному числі була стаття (або інтерв'ю) про визначні особистості. Згадаємо деякі (це не значить, що інші були менш вартісні). У річнику за 1987 р.: Стаття про першу жінку-лікарку на цілу Австро-Угорщину — українку д-р Софію Окуневську-Морачевську. Спомини світової слави піяністки Любки Колесси зуміла записати з її розповіді К. Гвоздецька-Сорока. І. Савицька-Козак написала "Спогад про Катерину Зарицьку-Сороку", а про її матір "Володимиру Зарицьку" — М. Логаза.

У річнику за 1988 р.: О. Копач, "Наталена Королева", а побіч "Лист Н. Королевої до О. Копач". Д-р Іван Сеньків надіслав з Німеччини статтю "Любительки Гуцульщини", а це були: Віра Вовк, Олена Кульчицька, Константина Малицька, Віра Марська, Лариса Мурович, Ярослава Музика, Віра Свєнціцька. У річнику за 1989 р.: Ірина Кравців про "Сл. п. Дарію Гнатківську-Лебедь", Любов Дражевська, "Пам'яті Г. Коваленко-Плужник", Г. Плужник, "Слово про Антоненка-Давидовича".

Мистці і їхня творчість — часта тема на сторінках журналу. Крім відомих, як О. Архипенко, С. Гординський, Е. Козак, П. Холодний та інші, згадаємо статті про мало знаних в діяспорі як Людмила Мешкова — мистець з України, творець пано і розпису на керамічних плитах у приміщенні ЮНЕСКО в Парижі (пис. І. Чабан), Г. Пецух — скульптор із Польщі (пис. Н. Дейчаківська), О. Вітик-Войтович (пис. М. Шевчик).

Про провідних членок СУА, громадських діячок, успіхи молоді були статті та нотатки у кожному числі журналу.

Згадаємо деякі статті.

Виховання: Л. Крупа, "Що ми хочемо для наших дітей?" — інтерв'ю з матір'ю і її дітьми. Друкувалося в кількох числах в 1987 — 1988 рр. двома мовами. В. Боднарчук, "Роля шкіл українознавства у вихованні дітей в Америці". Леся Храплива-Щур, "Слухове...зорове...". Ольга Тритяк, "Про потребу українських захоронок". "Треба зачинати від колиски" — передрук із газети "Руске слово" (Югославія).

Допомога незрячим: М. Грушкевич, "Озвучені українські книжки для незрячих". Л. Храплива-Щур, "Попробуйте замкнути очі".

1000-ЛІТТЯ ХРЕЩЕННЯ РУСИ-УКРАЇНИ

Підготовка до святкувань почалася у 1986 р., коли 64-ий Відділ СУА проголосив конкурс "Хрещення Руси-України в уяві дітей". Деякі твори були поміщені в журналі в 1987 р. Стаття про виставку тих творів Е. Гойдиш друкувалася в 1989 р.

У 1987 р. друковано: слово Д. Маркусь нв відкритті Конвенції СФУЖО; С. Сеник, "Роля жінок у введені християнства на Русі-Україні"; М. Богачевська-Хом'як, "Княгиня Ольга — предтеча християнства на Русі-Україні".

В 1988 р. 1000-літтю Хрещення було присвячене окреме число за липень-серпень 1988 р. Починаючи від вступної статті та поезії Івана Франка "Хрест" на першій сторінці, слідували матеріяли із давніх джерел та сучасні. Назвемо деякі: "Молитва до Бога від усієї землі нашої" Митрополита Іларіона з X ст. у перекладі на сучасну мову Мирослава Лабуньки; Слово Є. Сверстюка на святкуванні у Києві; Вибране із книги "Письма-послання Андрея", в тому числі до православних архиєреїв; С. Заброварний, "Хрещення Київської Руси 988 р." — передрук із греко-католицького церковного календаря, виданого у Варшаві; "Про подобу Кн. Ольги" ІХЧ. Число було ілюстроване копіями стародруків. На обкладинці і в числі картина-пано Ю. Козака.

Статті на тему 1000-ліття в інших числах: Л. Крупа, "Хрестоматія Тисячоліття Хрещення Руси-України" (Вид. СКВУ); Л. Дражевська, "Книжка — Тисяча років Християнства на Україні" (з радіопередач "Свободи").

Уривки з промови Папи Івана Павла II.

СКВУ ПРОГОЛОСИВ 1989 РІК РОКОМ МОВИ

На цю тему поміщено (вслід за оголошенням СКВУ) статті: Ася Гумецька, "Методи і матеріяли для викладання української мови", Іван Франко, "Двоязичність і дволичність"; Василь Галич, "Іншомовність: омертвіння духовості"; д-р Л. Рудницький, "Українська мова сьогодні і завтра"; Ігор Козак, "Симпозіюм української мови в Саскатуні".

МИ І УКРАЇНА

Новини про переслідуваних з України — від Закордонного Представництва Гельсінкської Групи вела Надія Світлична. Друкувалися вони впродовж 1987 р. В числі за грудень подано показник імен із цих новин. Ця рубрика заступала "Вісник репресій з України".

Події в Україні найшли своє відлуння в "Нашому Житті". Не було вже окремих сторінок про переслідуваних, а появилися "Новини з України", "Листи з України" (як частина "Калейдоскопу"), де була можливість містити статті, дописи, вірші дисидентів. Наче "вступне слово" до цих безпосередніх зв'язків було слово Євгена Сверстюка "Привіт СКВУ!"

"Ти була для мене зіркою" — так називалася стаття Н. Світличної про незвичайне листування американки Айрис Аякоші із Зиновієм Красівським і його дружиною. Листи друкувалися англійською мовою на сторінках "Our Life".

Привезено з України статтю І. Гончара "Чарівна душа народу" із незвичайними світлинами. Вступ Ірени Чабан.

Незабутній "Лист до сина" В. Стуса. Були теж вірші українця з Казахстану, який навіть відвідав редакцію. Писав під псевдонімом Ґалемей, він же Грицуляк.

Ось список авторів: Р. Братунь, М. Горбаль, І. Калинець, С. Караванський, З. Красівський, М. Осадчий, Д. Павличко, І. Римарук, М. Руденко, Є. Сверстюк, І. Світличний, В. Стус, І. Сеник, Й. Тереля, В. Чорновіл, С. Шабатура.

Анна Галя Горбач з Німеччини писала про поезії Ірини Сеник — "Львів, мій біль, моя радість, моя гордість".

Мистецтвознавець С. Гнатенко познайомила нас із мистцями і їхніми творами, а це були: Ф. Гуменюк, В. Гнатенко, С. Захаріясевич-Липа, І. Марчук.

Назвемо статті про незвичайні постаті: С. Гнатенко, "Надія Суровцева"; Х. Навроцька, "О. Дучимінській сповнилось 105 літ"; Н. Суровцева, "Несмертельна Оленка" (про Олену Степанів).

1990 рік відхилив ширше двері в Україну. В першому числі знайдемо ілюстрований знимками опис перепоховання Василя Стуса, Юрія Литвина і Олекси Тихого та статтю з велемовним заголовком: "Народе мій, до тебе я ще верну".

Друге число, за лютий, з вступною статтею "Надії заграва цілує небозвід" переносить нас в Україну і показує "Українську хвилю", що прокотилась від Івано-Франківська аж до Києва. В тому ж числі є ще стаття С. Гнатенко, "Підлітки — мистці екслібриса". Вони теж з України.

ЕТНОГРАФІЯ — НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО І ЗВИЧАЇ

"Водохрища в селі Шипчинці — кінець XIX ст." — це підпис під знімком із збірки Українського Музею, яка була поміщена на стор. 1, ч. 1, 1987. "Службу Божу відправляє о. Михайло Щербаківський", про якого нотатка із доповіді Вадима Павловського, поміщена під знімком.

Цінні етнографічні знімки Володимира Шухевича "Великдень в с. Тижківці", кінець XIX ст., знайдемо на обкладинці і в тексті числа за квітень 1987 р.

Із архівів вдалося одержати цікаві статті: "Дещо про колядки і щедрівки" В. Щербаківського (ч. 1, 1989).

З архіву Богдана Лепкого статтю з 1923 р. "Народне вбрання" із підписом Б-н (ч. 6, 1989).

"Підставові складники українського весілля" Лариси З. Онишкевич із пристосуванням до сучасних обставин "Весільні звичаї сьогодні" поміщено двома мовами (ч. 8, 1988).

Таблиці взорів до вишивання рисувала Ольга Трачук, звертаючи увагу на їх автентичність. Раїса Руденко привезла столітній рушник, вишитий бабунею Олекси Тихого. Із цього столітнього рушника О. Трачук нарисувала свій "сотий взір" на обкладинку (ч. 8, 1988). В тому ж числі була нотатка: "Столітній рушник на сотому взорі".

ПОЕЗІЯ І ПРОЗА

В кожному числі "Нашого Життя" були вірші і прозові твори — давні і сучасні. Радо містили ми твори дисидентів, а згодом багатьох письменників з України. Знайдемо тут твори різних жанрів, включаючи сатиру, гумореску тощо.

Рубрика "Надіслані книжки" та рецензії доповнювали цю ділянку.

ПОСТІЙНІ РУБРИКИ, СТОРІНКИ

Український Музей мав постійне місце в журналі. Повідомлення з виставок, курсів, оголошення та викази дарунків були у кожному числі.

"Калейдоскоп жіночого життя" успішно приготовляла Христина Годів-Юзич. Часто теж був розділ "Новини з України". Авторка писала інколи статті про цікаві особи та події.

"Харчування", "Практичні поради", а теж "Золоті думки", нотатки, нариси — це поле зацікавлення Христі Навроцької.

СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

1987 рік був роком XXI Конвенції, яка відбулася 23-25 травня в Клівленді. Конвенцію попередили статті і повідомлення. Починаючи від червня, в журналі друковано матеріяли про Конвенцію, резолюції, а також промови й доповіді. Монтажі знімків доповнювали писане слово.

Журнал містив інформації референтур про їхню працю, конференції, успіхи і проблеми. Зокрема референтури Стипендійної акції (якій сповнилось 20 років) та суспільної опіки інформували про свою працю, ілюструючи знімками, листами тощо.

"Вісті з Централі" — постійна рубрика, про яку дбала і яку приготовляла пресова референтка Ірина Чайківська. У 1988 р. вона особливо зайнялася придбанням фондів на "Наше Життя", організуючи льотерію тощо. Писала теж статті, не зв'язані зі СУА.

Хроніки Округ друковано в 1987 і 1988 рр. Головна Управа в жовтні 1988 р. ухвалила припинити поміщування хронік аж до наступної Конвенції, а на їх місці друкувати дописи округ і відділів.

СВІТОВА ФЕДЕРАЦІЯ ЖІНОЧИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

П'ятий світовий Конґрес СФУЖО відбувся в листопаді 1987 р. Програма була подана у ч. 9 за жовтень 1987 р. Звіт із Конґресу появився в числі за січень 1988 р. Поза тим були короткі нотатки, інформації, дописи.

НАШИМ МАЛЯТАМ, НАШИМ ДІТЯМ

XXI Конвенція СУА вирішила відновити появу сторінок для дітей. Здійснити це рішення допомогли добродії-спонсори. Перші сторінки, після перерви, вийшли в числі за листопад 1987 р. (спонсор Марія Крамарчук). 82-ий Відділ СУА оплатив сторінки за цілий наступний рік.

Редаґувала їх із знанням і замилуванням Ольга Гаєцька. Прикрашала їх знаменитими, дотепними рисунками Ельмира Ґеруляк.

Окружна Управа Філядельфії видала в 1994 р. окремою книжкою усі сторінки для дітей, які появилися в журналі. Це був дар на 50-ліття "Нашого Життя".

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів СУА - Нью Йорк, Н.Й. США.

ЩО ЦІКАВИТЬ ВАС, НАШІ ЧИТАЧІ?

Дорогі читачі! Відзначаючи п'ятдесятиліття "Нашого Життя" та розмірковуючи над майбутнім журналу, звертаємося до Вас зі запитаннями, на які просимо відповісти, зазначивши вибраний Вами варіянт, та надіслати на адресу редакції: "OUR LIFE" 108 Second Avenue, New York, NY 10003.

Ваші думки та поради стосовно змісту допоможуть нам у плянуванні наступних чисел.

Заздалегідь дякуємо!

1. Чи Ви є членкою СУА? Так _____ , ні _____ .
2. До якої приблизно категорії віку належите? До 21—35 _____ , 36—45 _____ , 46—55 _____ , 56—65 _____ , понад 65 _____ років.
3. Відколи Ви передплачуєте журнал "Наше Життя"? Рік _____ .
4. Чи реґулярно читаєте журнал? Кожне число _____ , більшість _____ , окремі числа _____ .
5. Які матеріяли читаєте в журналі:
   - а. Статті про справи СУА. Так _____ , ні _____ .
   - б. Хроніку округ і відділів СУА. Так _____ , ні _____ .
   - в. Статті про визначні постаті. Так _____ , ні _____ .
   - г. Інтерв'ю. Так _____ , ні _____ .
   - ґ. Статті про жіночий рух. Так _____ , ні _____ .
   - д. Оповідання, нариси, репортажі. Так _____ , ні _____ .
   - е. Спогади. Так _____ , ні _____ .
   - є. Статті про мистців і мистецтво. Так _____ , ні_____ .
   - ж. Поезії. Так _____ , ні _____ .
   - з. Статті на виховні теми. Так _____ , ні _____ .
   - и. Дитячі сторінки. Так _____ , ні _____ .
   - і. Англомовні сторінки. Так _____ , ні _____ .
   - ї. Куховарські приписи. Так _____ , ні _____ .
6. Які автори або теми Вам найбільше запам'яталися, сподобалися?

   _____

   _____
7. Статті на які теми Вас найбільше зацікавили б?

   _____

   _____
8. Чи вважаєте, що журнал повинен присвятити більше місця жінкам і жіночим організаціям сучасної України? Так _____ , ні _____ .

Додаткові зауваження _____

_____

_____

Запитник цей — анонімний. Проте можна подати прізвище і адресу.
Додаткові коментарі просимо подати на окремому листку.

"OUR LIFE" 50TH ANNIVERSARY SURVEY

Dear Reader! We have reached a milestone in our publication. Our goal is to please our subscribers and therefore we would appreciate it very much if you took a few minutes to answer the questions below. Please return the questionnaire to "OUR LIFE" 108 Second Avenue, New York, NY 10003. Reader's name may be anonymous, however, if you so desire, you may indicate your name and address. Your input is very important to us.

We are thanking you in advance for your effort.

1. Are you a member of UNWLA? Yes _____ , no _____ .
2. Please indicate your approximate age: 21—35 _____ , 36—45 _____ , 46—55 _____ , 56—65 _____ , over 65 _____ .
3. When did you become a subscriber of "Our Life". Please indicate the year _____ .
4. Do you read "Our Life" regularly? yes _____ , no _____ .
   a) everything from cover to cover? _____ ?
   b) most of the material? _____ ?
   c) selected item? _____ ?
5. Please indicate the topics that you like to read in our magazine?
   a) General articles about UNWLA activities: yes _____ , no _____ .
   b) UNWLA Branch and Region Council reports: yes _____ , no _____ .
   c) Articles about distinguished personalities: yes _____ , no _____ .
   d) Interviews with interesting personages: yes _____ , no _____ .
   e) Articles on women's movement and issues: yes _____ , no _____ .
   f) Reports and short stories: yes _____ , no _____ .
   g) Memoirs, biographies: yes _____ , no _____ .
   h) Articles on the fine arts and artists: yes _____ , no_____ .
   i) Poetry and prose: yes _____ , no _____ .
   j) Educational and children upbringing items: yes _____ , no _____ .
   k) Children's pages: yes _____ , no _____ .
   l) English pages:. yes _____ , no _____ .
   m) Recipes: yes _____ , no _____ .
6. Which authors appeal to you the most?

   _____

   _____
7. Which subject matter do you find most interesting?

   _____

   _____
8. Would you like to read more about women's organizations and issues in the present day Ukraine? yes _____ , no _____ .

Remarks: Your suggestions and constructive criticism is welcome.

_____

_____

_____

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів США - Нью Йорк, Н.Й. США.

OUR LIFE

Monthly, published by Ukrainian National Women's League of America

VOL. M JULY-AUGUST 1994

With gratitude we are informing that UNWLA/CCRF Joint MRI Project for Ukraine is completed and GE MAX MRI was delivered to Kyyiv Emergency Hospital on June 24, 1994. We thank all our Members, Branches and Regional Councils for the countless volunteer hours and hard work in raising funds for UNWLA Medical Fund/Chornobyl Children's Fund. Our heartfelt thank you to all the benefactors for their contributions that enabled us to do so.

MAY GOD BLESS EACH AND EVERYONE OF YOU!

News from the UNWLA Headquarters:

June 21, 1994 Dover Air Force Base, Dover, Delaware.
Press Conference was held before the air lift of the humanitarian aid to Ukraine.
It was a big event with coordinating organizations of Children of Chornobyl Relief Fund (CCRF), Catholic Medical Missions Board (CMMB), Ukrainian National Women's Leagus of America (UNWLA) and US Congressional Wives Task Force. Medical equipment and medicines for hospitals in Kyyiv, Luhansk, Chernihiv, Lviv, Kharkiv, Donetsk and Cherkasy. Ukraine, were the recipients, However, the largest and costliest was GE MAX MRI that was purchased at cost from General Electric Services by UNWLA and CCRF for $350.000.00 and destined to be delivered to Kyyiv Emergency Hospital.
The speakers at the Press Conference were: from CCRF: Nadia Matkiwsky, Joseph A Vena, Alexander B Kuzma, Valerie Burachinsky and Fr. John Kulish; Sr. Katherine G. Kelly from CMMB, Maria Janu from General Electric Medical Systems and representing UNWLA were Olga Trytyak and Luba Bilowchtchuk with UNWLA Branch 54 members in attendance.
Luba Bilowchtchuk was the spokeswoman for our organization:

Press Conference at Dover Air Force Base, Luba Bilowchtchuk at the podium.

Dover Air Force Base. From left: Alla Rudawsky, Dr. Olha M. Rybakiw, Luba Bilowchtchuk, Robert Kwolyk (from GE), Dr. Olha Rybakiw, Sr., Olha Trytyak, Maria Pazuniak (President UNWLA Br. 54), and Boruslawa Bass.

"I am happy to be here today together with our Vice President, Olga Trytyak, to represent the National Board of the Ukrainian National Women's League of America. We are glad to see our joint MRI project with CCRF nearing completion, and that the GE MRI will soon be on its way to Kyyiv, Ukraine. On behalf of the UNWLA membership I extend our gratitude to each and everyone who made it possible.

First of all, we wish to thank all the people at the State Department, in Congress, and other branches of the US government who worked with the Children of Chornobyl Relief Fund to procure the C-5 cargo plane for the shipment of this MRI to Kyyiv.

Thank you to Dr. Chrystia Slywotzky and Dr. Ihor Sawczuk, consultants to UNWLA and CCRF, Maria Janu and Bob Kwolyk at the General Electric Company for their help in coordinating this project. We thank Dr. Zenon and Nadia Matkiwsky of CCRF for their prudent foresight of such an undertaking culminating with the results that we see here today.

We thank the media for its coverage, especially Lisa L. Colangelo of The Asbury Park Press of New Jersey, who interviewed our president regarding this project prior to her departure for Kyyiv.

Last but not least, we thank our membership nationwide, who worked very hard to raise the funds that were needed. We admire Lidia Czernyk, UNWLA Social Welfare Chair, for all the volunteer hours she dedicated to this project. Lidia, together with UNWLA President, Anna Krawczuk, are already in Kyyiv where they will meet the first US made MRI in Ukraine.

I thank you for your attention".

Luba Bilowchtchuk

Boryspil Airport in Kyyiv, Ukraine. From left: Nadia Nynka, Anna Krawczuk, Lidia Czernyk, and Dr. Ihor Sawczuk.

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів США - Нью Йорк, Н.Й. США.

CHRYSTIA SLYWOTZKY, M.D.

WHAT IS MAGNETIC RESONANCE IMAGING?

GE MAX MRI

Magnetic Resonance Imaging, or MRI, is an advanced, state-of-the-art method which produces very clear pictures, or images, of the human body without the use of X-rays. MRI uses a large magnet, radio waves, antenna and a computer to produce these images.

How does MRI work? The human body is made up of millions of atoms which are magnetic. When placed in a magnetic field, these atoms line up with the field, much like a compass points to the North Pole. Radio waves, tuned to a specific frequency, tip these tiny magnets away from the magnetic field. As they tip, they gain energy. When the radio waves are turned off, the atoms try to realign with the magnetic field, releasing the energy they gained as very weak radio signals. A powerful antenna picks up these signals and sends them to a computer, which performs millions of calculations to produce a black and white image for diagnosis. Because of the high strength of the magnetic field utilized during MRI scans, there are stringent housing requirements for the scanner and its magnet so as not to disrupt surrounding structures.

The average MRI scan takes 30-45 minutes. During this time, several dozen images may be obtained. These images assist the radiologist in making the best diagnosis possible and may even eliminate the need for biopsy or surgery.

ARE THERE POSSIBLE RISKS ASSOCIATED WITH MRI?

Extensive testing was done on MRI before it was approved for medical use. Studies of people who work around magnetic fields suggest that MRI is completely safe. The MRI exam poses no risk to the average patient if appropriate safety guidelines are followed. For example, because of the strength of the magnetic field used during the examination, metallic items within the body may cause discomfort or injury to the patient when placed in the magnetic field by possibly migrating during the examination. For personal safety, any patient with:

— a pacemaker
— a metal plate, pin or other metallic implant
— aneurysm clips
— an artificial heart valve
— ever been a metal worker
— an intrauterine device (IUD)
— ever been wounded during military service

should inform the doctor or technologist that these are present prior to undergoing an MRI examination.

WHAT PARTS OF THE BODY MAY BE IMAGED WITH MRI?

Nearly every part of the body may be studied with MRI. Organs within the chest and abdomen, such as the heart, liver, bladder and kidneys can easily be seen. MRI gives very detailed pictures of the brain and spine. MRI is also very sensitive to changes in cartilage and bone structure resulting from injury, disease or aging. The clear pictures obtained often provide information not available through other medical testing and may actually eliminate the need for exploratory surgery. Radiologists are continually expanding the role of MRI in diagnosing diseases throughout the body.

Due to the joint efforts of the UNWLA and CCRF, a GE MAX MRI was delivered to the Kyyiv Trauma Center on June 23, 1994. This is an accomplishment that every member of our organization should take great pride in since it will serve to greatly improve the quality of medical care to the Ukrainian people.

PATRICIA H. KOTYK-ZALISKO

CHILD MALTREATMENT: THE DARKEST SECRET

People have difficulty believing that maltreatment of children occurs. They are often reluctant to report possible abuse for fear of a variety of perceived reasons. Most times, people simply find it hard to imagine that various forms of child abuse actually occur. To believe that it happens means facing the painful reality that there is perversion in our world — and in our families. Although it's easier to believe that child molesters are strangers, the reality is different: between 85% and 95% of all sex crimes against children under 18 years old are committed by someone the victim knows, and most child sex abuse is intrafamilial. Even harder to accept is the fact that as many as half of all child sex offenders commit their first offense before they reach 18 years of age. Many offenders are women. Law enforcement officials have long acknowledged that those who sexually or physically abuse children are likely to repeat their offenses, often with tragic or fatal consequences. Other authorities believe that child abuse victims are more likely to commit offenses later in life, particularly violent crimes.[1]

It is imperative to remember that an abused or neglected child has the right to be protected. The identification of abuse and neglect is not the sole responsibility of any one person or agency. It requires the cooperation of all people working together to identify, report, diagnose, treat and protect the victim.

Often children are tricked, groomed or bribed into acts of abuse over a period of months or years, and the abuse escalates over time as the child develops. This is particularly true of sexual abuse where force is more rarely involved. Victims are boys or girls, ranging in age from infants to teenagers. They come from all cultural, ethnic, economic and geographic areas. They have different levels of intelligence and physical ability. Children who crave adult attention because their own parents are somewhat distant and preoccupied may be easy prey for offenders. Over time, the victim may keep it secret out of loyalty, confusion, or fear of countless possible believed outcomes.

Professionals offer many different reasons for child abuse. However, all seem to acknowledge that there is no one answer to why it occurs, nor is there any one type of abuser. Like their victims, they come from all types of backgrounds. Nevertheless, an abuser's reasons for committing their acts do not minimize the victimization of the child.

Opportunities for educating children in how to avoid and disclose abuse arise every day. Encourage children to say "no" when they don't want to be touched; and, not to touch anyone when that person says to by saying "no." Foster communication and allow children to talk; tell them they can talk to you about anything. If they don't want to tell you, tell them to at least tell someone else who can help them.

Check randomly on children whenever they are out of sight. Nothing discourages an offender as much as the threat of detection. If parents or caretakers are uncomfortable with a family member or friend, they can choose not to go to that person's home or location or can decide never to leave their child alone with that person. In day care centers, parents should drop in unannounced and closely observe their children's behavior.

Remind children that you understand their limits and that the world is not always a fair place. Explain that, even when you say "no," a grown-up person might sometimes force them to do things that they don't want to do. Many children believe or are told that they are "bad" for letting themselves be coaxed into abusive situations. Above all else, tell children that they will never get into trouble for telling. It is always the fault of the abuser.

Keep in mind that most children don't tell about abuse immediately for a variety of reasons such as fear of punishment, or physical or psychological dependence on the abuser. Children, when they do tell, may tell in bits and pieces, and then watch for the listener's reaction. A negative reaction from the listener can stop the child from telling. Some children attempt to tell about their abuse by asking questions or making cryptic remarks. Don't let such comments go by: children may get the message that the hearer doesn't want to hear more or that they are saying something upsetting. Consider whether a child has behavior or language which indicates knowledge or experience beyond his or her years. Ask, "Where did you learn that?" and decide in advance to remain calm with the response.

Children can also tell in non-verbal ways. They may resist going to a particular house or place, or throw a tantrum when they hear someone is visiting or babysitting. Ask such children what happens when you are not around.

There are behavioral signs common to stressful situations which may or may not be signs of abuse. Physical signs which raise a red flag are present in only about 20% of cases involving penetration: many sexual acts don't leave physical traces at all. Not all abused children, however, will exhibit any symptoms.

In addition to physical abuse, whose objective manifestations are usually apparent, there are other forms of neglect and maltreatment which require inquiry and investigation by child protective services and/or law

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів СУА - Нью Йорк, Н.Й. США.

enforcement. These include: abandonment; lack of supervision; lack of medical or dental care; lack of adequate clothing and poor personal hygiene; lack of adequate nutrition; lack of adequate shelter; lack of emotional stimulation; and lack of education and chronic absenteeism.

All of us can and must believe our children when they do tell. A child's report is the single most significant indicator of sexual or physical abuse. Abused children generally feel ashamed, humiliated, responsible, betrayed, angry and/or confused. What they need most at that moment of disclosure is the support of the adult listener who doesn't doubt them. Don't be baffled by the wide range of feelings a child may have towards the abuser — for example, both love and rage. Let the child know that it is okay to express all of these feelings.

If a child has been abused, he or she will need to be professionally evaluated. Family doctors who are trained in the area of sexual abuse can conduct the exam in an unpainful and non-upsetting way. Know your doctor's experience with these kinds of exams before a crisis occurs. Some hospital emergency rooms are set up to examine and treat pediatric patients admitted for suspected sexual or physical abuse. Find these hospitals and pediatric trauma centers in your locale. Know your community's resources. It's an injustice for a child to be examined two or three times later.

Finally, the law in your state may require that child protective services and/or law enforcement be notified of child maltreatment. By state law in New Jersey, any person who has reason to believe that a child has been abused or neglected must immediately notify the Division of Youth and Family Services (DYFS), New Jersey's child protective service agency. A toll-free phone number to call 24 hours a day, seven days a week is 1-800-792-8610. The identity of all referents is kept confidential by law. Most other states have similar reporting requirements.

Even when in doubt, call. You could be protecting a child from further maltreatment. You could be helping to break the cycle of violence and preserving our most important investment in the future: our children.

1. *See* Widom, Cathy Spatz, "The Cycle of Violence," National Institute of Justice — October 1992.

Patricia H. Kotyk-Zalisko, an attorney, is Assistant Prosecutor/Director in Essex County Prosecutor's Office, Newark, NJ., Director Child Abuse Unit with the state of New Jersey, as well as Trial Attorney. She is a member of many professional affiliations including the Governor's Task Force on Child Abuse and Neglect — Protection Subcommittee and Child Death Review Team. Patricia is a member of UNWLA Inc Branch 98.

MARTHA BOHACHEVSKY CHOMIAK

REDISCOVERING THE HUMANITIES IN UKRAINE

In the private university, the Kiev-Mohyla Academy, where I taught in the summer, American type of discussion was kid's stuff for the students. Reestablished in 1990, the Academy draws on a history, which though interrupted, antedates Harvard by some thirty years. The students were interested in women's studies, in community organization, and had already organized an active extracurricular program run by students.

That is not the case with the Kiev University, which in the fall of 1992 had dropped the term State from its name but changed very little else in the institution. A week or so into the semester the dean asked the Kievan second-year students, who were assigned to my class, to elect three from their midst as representatives to the student assembly. To my surprise, no students volunteered to run, and the dean nominated three good students for that function. I asked why none of them wanted to be elected to a body that could conceivably help change the structure of the teaching at the university, and insist on electives and more choices for students. They argued that the system under which they functioned could not be modified until the government structure was changed. Eagerly, over a cup of coffee that had almost become too expensive for them, these young persons explained to me how they knew firsthand the pervasive corruption of the "legality" of the Soviet era, and how it undermined any kernels of youthful idealism. Their reaction provided yet another proof of my earlier contention that one of the worst crimes of the Soviet regime was the destruction of the actual discourse of democracy. By going through the motions of social participation it destroyed hope in the efficacy of any community action and robbed the population of a language which could be used to rally the population to establish conditions for its own self-help. "Newspeak" destroyed the preconditions for creating a new society, or reactivating the dormant one. It did not, however, destroy a conscious desire of activists to try to change the system. Some of the same Ukrainian students who lectured me on the futility of working through the university administration, had gone on a hunger strike in October 1990, setting up tents on Kiev's main street in front of the huge statue of Lenin to demand the dismissal of the Soviet prime minister for Ukraine, Vitaliy Masol, for ineptitude. The resignation of Prime Minister Masol was the only such case in the entire history of the

USSR. Soon after, the USSR as we knew it ceased to exist. The students joined the democratic movement, some of the veterans formed a defense league that accompanied the Ukrainian Jews who went to Moscow to attend the first modern Jewish congress. They were activists in the election campaign for the semidemocratic Parliament that was elected in 1991. But their enthusiasm abated after three years. They were no longer very vocal among the history students at Kiev University in the fall of 1992. The time for protest had passed. My students, showing a wisdom that belied their knowledge of history, felt that they needed to study before they could act effectively.

For many decades the West, and especially the USA, had been the golden dream of the young, not so much the model as the idol about which they dreamed. My students at Kiev University simply wanted to hear first-hand what an American university looks like, what the students learn, how they live. My suggestion that they try to apply to an American school met with the same whimsical skepticism as my exhortation to run for school office. That was in the history department, one of the more conservative ones in the school. The journalism students, who had to fight for entrance into the school rather than coast on parental influence, looked for ways to get into an exchange or training program as soon as they began working. One heartening story was about a young woman from Chernihiv, a city of churches on the slopes of the Desna river, which went into eclipse in the Stalin years. Few foreigners visited, but with perestroika a number of American businessmen ventured there. Olena Prokopovych, a high school graduate who had learned English largely on her own, translated for the group. Her English was so good, and her desire to study so pronounced, that one of the businessmen suggested she apply to an American college. Prokopovych, now in her third year at Williams College, has begun a summer program through which other Ukrainian students can learn how to apply for financial help and admission to American schools. The program enables her to spend summers in Ukraine, closer to her beloved Desna.

Even as I was complaining of the level of education in Ukraine, laughing at some of the old-style party approaches among the administrative personnel of the university, I had a much broader public forum than any we have in the United States. Invitations came pouring in to speak at gatherings, to take part in panel discussions on radio and television, to address audiences from the Carpathian mountains to the Black Sea coast, to meet with farmers of the north and with faculty in the southwest. The audiences were responsive, alert, keen to learn and to pose questions. Like the university students, they wanted to know the curriculum of the high schools, the way in which we raised our children. They wondered if I had been discriminated against because of my immigrant status. Where did I learn so much about the history of Russia? Who taught me the history of Ukraine? Is there government support of religion in the United States? Did our government know about the gulags? Will there be a Nuremberg trial for the Soviet functionaries? Or, better yet, let bygones be bygones, show us how to run the economy efficiently and we'll manage with the functionaries on our own.

One of the first trips I took was sponsored by a waste management concern, a new type of business in this part of the world. Two directors and two staff members were to travel from Kiev to the southwestern city of Ivano-Frankivsk, a gateway to the Carpathian mountains. Until two years ago it was the regional center for the missile system of the former USSR, and off limits to foreigners. It had also been the site of the first public meeting of Ukrainian women back in 1884, a topic on which I had written extensively. Moreover, it was home — after Siberian exile — of one of the foremost painters of contemporary Ukraine, Opanas Zalyvakha. Zalyvakha had been a close friend of the poet Vasyl Stus, who died in a Siberian prison, much of his deeply philosophical poetry lost. (The search for Stus's grave, as well as his reburial in Kiev in 1989, was a demonstration that the Soviet regime was no longer morbidly feared.) One of the waste company executives had risked all in being a pallbearer at the reburial of Stus. Now, his firm was combining business with culture and bringing an evening of Stus's poetry to one of the major factories of Ivano-Frankivsk. Zalyvakha, the painter, would reminisce about Stus; Dmytro Stus, the son, would read his father's poetry; Olia Bohomolets, a ballad singer and the granddaughter of a scientist accused by Stalin of treason, would sing a few of her compositions. As an American who had been interviewed on radio about Stus's poetry, I was to be included.

The train ride took eighteen hours. On arrival, we were greeted at the Ivano-Frankivsk train station with cameras, microphones, banners, and a group of children singing and declaiming poetry written for the occasion. The children braved intrusive train announcements and sang about a female crane returning to the ruined native nest while other cranes basked in comfort in America. Stus Junior was treated to similar touching verse. I looked at the children. The oldest could not have been more than nine; their parents had been raised under the Soviets, and the woman who drilled them in the paeans she wrote had spent time in Siberia. It was as if there had been no Soviets. I was back to the nineteenth century. It could even be Britain, with declaiming and singing and greeting, with flowers, and expressions of hope.

On another trip, the legacy of the past, the unarticulated guilt of survivors, was vividly highlighted. A group of writers and I traveled to Baturyn, a little village off the beaten track and the seat of the leader of the Cossacks,

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів СУА - Нью Йорк, Н.Й. США.

Hetman Ivan Mazepa (ca. 1640-1709). The program began a little after noon, so that the farmers could wash up after their morning chores. Peter I ordered Baturyn to be leveled to the ground in 1708, as soon as he heard that Mazepa turned against him. The entire population of the town, some 20,000 women, children, and older men (the younger ones went to the army) was tortured and slaughtered, their crucified bodies thrown into the river to flow to the Dnieper as a deterrent to others not to join Mazepa's ill-fated attempt at independence. No new settlements were permitted within the twenty-mile radius of old Baturyn. The new Baturyn, built at mid-eighteenth century was a small village with no hint of its tragic past. Many of the peasants had heard of Lidice, the Czech village that the German Nazis razed to the ground in retaliation for the killing of Reinhard Heydrich, the notorious Nazi "Hangman of Europe." The villagers wanted to know why they had been kept in the dark about the tragedy of their own town. These people had been robbed of their historical memory, and in trying to recapture it, they felt shame and remorse at their ignorance.

The past, not history, lives in the serene forest of Bykovnia, a stone's throw from Kiev. Mainly pine forest, with luxurious fern underfoot that Lina Kostenko, a poet of the 1960s, likened to birds ready to fly, in pre-Chernobyl days the prime site for mushroom picking, it had been — from 1934 through 1936 — the site of executions and shallow burials. Today, people tie hand-lettered signs of names of those they know had been killed, and those whose fate, after their arrest, is not known. The homeliness of the signs reminds me of the memorial quilts exhibited for the victims of AIDS. Today, each village, each town, especially in the Carpathian mountains where the struggle against Stalin was armed through the first years of the 1950s, is erecting memorial burial mounds for the known and unknown dead, as if those lumps of land had some transcendent power to preserve the memory of the dead. The burial mounds that moved me most were those hidden from view on the edge of the southern steppe that is kept as a preserve. Four huge mounds, each topped with a massive fertility goddess, remain from prehistoric times, mute reminders of an indigenous population of pre-Christian period. The wildlife preserve with zebras and gnus is near the territory to which Catherine the Great, or the Second, as she is known in these parts, exiled the last free cossacks, permitting them to settle, provided they didn't dig wells but rather trekked the forty miles to the river for water. Descendants of these families, having since trekked through the Siberia into which the Soviets had exiled their parents and grandparents for having been effective farmers, drove me through the Black Sea coast, pointing out rare grasses and reminding me of the contributions to the area made by Greeks, Armenians, Bavarians, Koreans. At the same time they conveyed a sense of pride that the land was theirs, and that they grew the best crops on it. If only, they echoed the others I met, they were left in peace to till their soil, do their work, educate their children, to build a better life for themselves in the land that had been theirs a long time ago. They built bonfires on the beach to grill the fish they caught, and assembled audiences in the cities to hear me lecture.

In my travels through the countryside, visiting the few remaining palaces and formal gardens of the Polish magnates who in the sixteenth and seventeenth centuries had lorded over the fertile plains, stopping at the grave of one of the founders of the Jewish Hasidim, pausing at this or that site of a battle long forgotten or perhaps not even known, I was continually struck by the tranquility of the land. Among the few philosophers it produced in the seventeenth century was Hryhoriy Skovoroda, a Socratic itinerant teacher who fled from the structured Latin schools to wander in the lush Poltava countryside teaching a message of simplicity, individual rectitude, and charity. Today, in Skovoroda's hometown, the reason to get up early on Sunday is to shop at the weekly bazaar, where pork prices are cheaper (the pork often comes live) and shoddy Chinese shoes may be purchased at exorbitantly high prices, if one is lucky. Descendants of Skovoroda's countrymen want a better life. They want to major in business, or to go into business, they want a market without necessarily understanding what the market economy really is. They hunger for food, and thirst for a just and better life, but they also yearn for beauty and spirituality. From the crassest fortune tellers, to extrasensory artists, healers, preachers, to a back-to-nature movement that seeks to reconcile the shod foot with the bare ground, they flock, each at their own pace and at their own level to the source that goes beyond the materialism they had been told marked the edge of existence. Ukraine has managed not only to avoid bloodshed on its territory, it has made steps toward enabling the grass-roots creation of a civil society composed of many diverse parts. No individual possesses only one exclusive identity; rather their identities flow freely into many spheres and from one sphere to another depending on the function and interests of the time. Ukrainians have not articulated this, but neither do we, unless we especially think about it.

One vivid picture remains with me. One spring day, on my way to a meeting at the Academy, I pass the square where Lenin's statue used to loom, with the Stalinist Hotel Moscow as a background. Today various commercial banks rent the podium for their billboards; in the shade, would-be capitalists iron out their deals. I am musing on the irony of the symbolism when from below — Independence Square (nee the Square of the October Revolution) — comes the clear, clean trumpet sound of "America the Beautiful." The melody brings smiles to the midday crowd.

"Humanities", no. 3, p. 30—34, May/June 1994. Published by: National Endowment for the Humanities.

ХРИСТЯ НАВРОЦЬКА

НАШЕ ХАРЧУВАННЯ

ЗОЛОТИСТА САЛАТА

1 конверта желятини без смаку
1/4 горнятка води
1/4 ложечки солі
3/4 горнятка ананасового соку (pineapple juice)
1/4 горнятка помаранчевого соку
1/4 горнятка яблучного оцту
1 горнятко проціджених ананасових кубиків (cliced pineapple)
1/2 горнятка проціджених мандаринок
1/2 горнятка моркви, втертої на грубій тертці

Розпустити желятину у воді, додати ананасового соку і гріти, щоб желятина розпустилася. Зняти з вогню і додати помаранчевого соку і оцту. Студити, щоб мало вигляд білка. Вкласти ананас, мандаринки і моркву, влити до форми і вистудити.

ПЕЧЕНІ ЯБЛУКА

6 великих яблук, найкраще "Кортлєнд"
1 горнятко цукру
1/4 ложечки меленого цинамону
1 горнятко води

Обібрати яблука, 1/3 частину згори зі шкурки. Вийняти середину з кістками. Вкласти в низький вогнетривалий посуд (pyrex). Змішати цукор з цинамоном, додати воду, закип'ятити і варити 5 хвилин. Полити сироп на яблука і пекти 45 — 60 хвилин в печі, нагрітій до 350°. Часто поливати сиропом.

Щоб блистіли, можна посипати 1/4 горнятка цукру і поставити під вогонь до "бройлера" на низький вогонь, поливати сиропом, щоб яблука дістали брунатний колір. Можна подавати гарячі або холодні. Добрі з вбитими вершками.

ЦВІБАК

12 яєць
2 1/2 горнятка цукру
3 горнятка борошна (муки)
1 пачечка ванільового цукру
1 горнятко родзинок
1 горнятко січених волоських горіхів
1/2 горнятка шоколядових "чопиків"
сік з однієї цитрини
1/4 ложечки порошку до печення

Добре вбити яйця (цілі) з цукром, додати цитринового соку, далі вбивати. Поволі всипати борошно і мішати. На кінець додати родзинки і горіхи, посипані борошном і шоколядові "чопики". Ще раз все вимішати і влити до двох прямокутних форм (8 x 4).

Пекти 45 хвилин в печі, нагрітій до 350°, щоб цвібак був рум'яний.

РИБНЕ ФІЛЕ ЗІ СИРОМ (для 2 — 3-ох осіб)

1 фунт філе з будь-якої риби
2/3 горнятка конденсованої юшки з баньки (зі селери, грибів або шпараґів)
2 ложки молока
1/4 горнятка тертого сиру (пармезан або швайцарський)
2 ложки масла або марґарини стопленої

Покласти рибу на дно натовщеного посуду до печення. Змішати юшку з молоком і загріти. Влити на рибу. Посипати сиром і полити стопленим маслом. Пекти в нагрітій до 375° печі 15 хвилин, щоб зарум'янилася.

ЗАМОВЛЯЙТЕ!

Союз Українок Америки має невелику кількість примірників книжки Наталії Чапленко "Українські назви з куховарства й харчування". Ціна одного примірника — 10 дол. Просимо робити замовлення. Відділи одержують 30% знижки.

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів США - Нью Йорк, Н.Й. США.

ХРОНІКА ОКРУГ

ОКРУГА НЬЮ-ЙОРК

ХРОНІКА ЗА 1993 РІК

Відділ	*Місцевість*	*Голова*
1-ий	Нью-Йорк	Лідія Маґун
21-ий	Бруклин	Емілія Ройовська
30-ий	Йонкерс	Надя Цвях
35-ий	Озон Парк	Анастасія Безуб'як
62-ий	Ґлен Спей	Ірена Кіндрачук
64-ий	Нью-Йорк	Ніна Самокіш
71-ий	Джерзі-Сіті	Анастасія Сибі
72-ий	Нью-Йорк	Ольга Літепло
82-ий	Нью-Йорк	Лідія Стасюк
83-ій	Нью-Йорк	Варка Бачинська
89-ий	Кергонксон	Стефанія Барановська
95-ий	Кергонксон	Маріянна Заяць
103-ій	Гемстед	Зеновія Зарицька
113-ий	Нью-Йорк	Христина Шох
119-ий	Йонкерс	Ірена Моцюк

Округа має 15 відділів з 548 членками.
Голова Окружної Управи — Надя Савчук.

ПРАЦЯ ПО ВІДДІЛАХ

1-ИЙ ВІДДІЛ має 79 членок. Відбуто 3 засідання управи і 8 ширших сходин.

Організаційна референтка. Приєднала 1 членку, вела картотеку членства і висилала картки з побажаннями з різних нагод.

Культурно-освітня. Організувала доповіді "Українське Різдво" (С. Костюк), "Поклін героїням" (І. Мачай), "Великодні звичаї на Великій Україні" (Л. Маґун) і "Роля матері в родині" (Л. Маґун); звіти з XXIII Конвенції (Л. Маґун, М. Мотиль, І. Мачай, А. Натина, К. Папуга); "Повакаційні враження" з поїздки в Україну (С. Симущак, К. Папуга), "Єпископ Чарнецький та ікони Божої Матері" і вірш власного пера (Н. Мітрінґа). Для ширшого громадянства відбулася Просфора з програмою внучок союзянок. *Імпрезова і виховна референтки* співпрацюють з культурно-освітньою при влаштуванні імпрез. На покриття видатків влаштували коляду під час Просфори і фестиваль при церкві св. Юра при жертвенній співпраці членок (відповідає *референтка фестивалю).*

Мистецько-музейна референтка збирає членські вкладки, організовує членок на чергування в Українському Музеї. Відділ є членом-фундатором УМ і вплатив понад 6,000 дол.

Скарбничка дуже солідно веде касу Відділу вже довгі роки.

Пресова референтка дописує до журналу "Наше Життя" і "Свободи" про важливі події та імпрези у Відділі.

Господарські референтки приготовляють Просфору і гостять кавою та солодким членок під час ширших сходин.

Відділ має 100% передплату журналу "Наше Життя". Вислав 17 примірників в Україну і зложив пожертву на Пресовий Фонд журналу з нагоди його 50-ліття. Відділ має одного стипендиста з України, чотири родини у Відділі спонсорують стипендиста.

21-ИЙ ВІДДІЛ налічує 27 членок. Відбув 5 засідань Управи і 4 ширші сходини. Відбулися імпрези: в 60-ту річницю українського Голодомору з доповіддю М. Рейнарович "Як могло статися, коли честь кореспондента вимагає писати правду"; був прочитаний вірш "Матері" А. Косовської; традиційна забава "Запусти" з буфетом. На придбання фондів влаштовано 2 базари: різдвяний і великодній. На суспільну опіку видано 1,771.65 дол.

30-ИЙ ВІДДІЛ має 13 членок. Відбув 2 засідання Управи і 8 ширших сходин. На придбання фондів на поміч "Бабусі" і двох стипендистів у Римі влаштовує продаж кави в неділі після відправ у церкві св. Михаїла. Провадить світличку, в якій навчається 10 дітей. Одна членка учителює в школі українознавства. Для ширшого громадянства влаштовано "Ялинку".

35-ИЙ ВІДДІЛ має 22 членки. Відбуто 3 засідання Управи і 6 ширших сходин. Імпрези для ширшого громадянства: "Свято героїнь" з доповіддю А. Байляк, прийняття з нагоди 25-ліття подружнього життя А. і Р. Байляків і для стипендиста о. Моасіра Лещука, якого вони спонсорували. Одна членка входить до Окружної Управи. Для придбання фондів продавали печиво перед Різдвом і Великоднем; проведено "Банко" парті і розпродаж карток. На суспільну опіку видано 319.97 дол. Відділ підтримує кореспонденційні зв'язки з Союзом Українок в Калуші, Україна.

62-ИЙ ВІДДІЛ має 45 членок. Відбуто 2 засідання Управи і 7 ширших сходин. Вшановано поминками померлих чоловіків членок Відділу (А. Ничку, М. Озарука, М. Гаврилюка). Голова як представниця Відділу є членом Управи Об'єднання українців села Ґлен Спей і Культурного центру при Товн Голл у Ґлен Спей, і членки беруть участь в їх імпрезах. Відділ співпрацює з обидвома церквами села. Фінансовою базою є 2 базари: різдвяний і великодній.

Мистецька референтка дбає про мистецькі виставки для американської публіки. Має добрі відгуки в американській пресі з признанням для українського мистецтва. Відділ має 100% передплату журналу "Наше Життя". Висилає дві передплати до Аргентини. Є меценатом Українського Музею в Нью-Йорку. Оплачує дві стипендії до Бразилії. На Пресовий Фонд "Нашого Життя" вплачено 345 дол. На суспільну опіку видано 236 дол.

64-ИЙ ВІДДІЛ налічує 75 членок. Відбуто 10 ширших сходин. У XXIII Конвенції СУА взяло участь 4 членки і голова. Відбулися імпрези: в січні — "Просфора" з програмою; в лютому — розповідь С. Дзюбак про боротьбу УПА, членом якої вона була; у травні — свячене з програмою; в червні — звіти і враження з Конвенції; в жовтні — "Поминальна зустріч" в першу річницю смерти колишньої голови і членки св. п. М. Даниш з участю громадянства (слово мали І. Рожанковська і Р. Руденко), 2 покази історичного одягу в Бавнд Бруку і Філядельфії; у грудні — різдвяний базар.

Відділ має 100% передплату журналу "Наше Життя", уфундував сторінку за 250 дол. і зложив на його Пре-

совий Фонд 220 дол. та замість квітів 80 дол. Передплачує 2 журнали в Україну. На суспільну опіку видано 540 дол.

71-ИЙ ВІДДІЛ має 29 членок. Відбув 2 засідання Управи і 6 ширших сходин. Імпрези Відділу: подорож до Атлантик Сіті, Служба Божа за померлих членок Відділу, великодня виставка в публічній бібліотеці, мистецька виставка в листопаді. Святкування з нагоди 2-ої річниці незалежности України. Баль з нагоди 35-ліття Відділу, різдвяний і великодній базари. На суспільну опіку видано 319.85 дол., в цю суму входять 3 посилки до Бразилії і датки на Чорнобиль.

72-ИЙ ВІДДІЛ налічує 29 членок. Відбуто 4 ширші сходини. Відділ веде акцію писання листів до сенаторів, конгресменів і преси в справі неправильного інформування щодо України. Членки проявляють себе у праці Окружної Управи і СФУЖО. Одна членка багато років є представницею Світового Руху Матерів в Організації Об'єднаних Націй.

82-ИЙ ВІДДІЛ має 29 членок. Відбув 4 засідання Управи і 7 ширших сходин з цікавими доповідями. Має 100% передплату журналу "Наше Життя" і є членом Українського Музею, 21 членка є його індивідуальною членкою. На Фонд будови Музею влаштовано "Осінню зустріч" з прибутком на цю ціль 800 дол. У Конвенції взяло участь 2 членки і голова Відділу. Через Товариство професійних учителів передано в Україну 100 касет "Послухайте, діти" і 9 маґнетофонів на суму 1,836 дол. Приготовляється 2 посилки приблизно з 200 касетами до східніх і західніх частин України. Одержали вже подяку за вислані касетки від опікунки садочку з Києва. На придбання фондів улаштовано різдвяний базар. На суспільну опіку видано 1699.32 дол.

83-ІЙ ВІДДІЛ налічує 64 членки. Відбуто 5 засідань Управи і 7 ширших сходин. До Окружної Управи входить 9 членок і 5 до Головної Управи СУА. Прочитали доповіді: Вірляна Ткач, основник і режисер групи "Яра" на тему "Експериментальний театр і перша подорож в Україну", Л. Волинець "Народне мистецтво та звичаї Борщівщини", Н. Хандолій "Розповідь про життя українського дипломата та його родини в Україні і в Америці". Висвітлено фільм про перепоховання Блаженішого Кардинала Йосифа Сліпого у Львові 1992 р. Дохід 1,000 дол. призначено на студії богослова з України в Римі. Проф. І. Лучечко виступив з доповіддю "Українці на Зеленому Клині", ілюстровану прозірками. Прихід в сумі 1,500 дол. призначено на стипендійну акцію для студентів східньої діяспори на студії в Україні. Вечірка "Гарбузівка" принесла дохід в сумі 500 дол., призначений на репрезентацію СУА. На суспільну опіку видано 609.90 дол., в цю суму входять посилки до Бразилії, українським монахиням у Польщі і в Україні, 100 дол. для ґрадуанта школи св. Юра і на направу даху школи св. Юра. Відділ опікується світличкою, в якій навчається семеро дітей. Також провадить акцію збирання підписів до сенаторів і конґресменів у справі ґарантії безпеки для України від США. Членка Відділу Ірина Куровицька обрана президентом Національної Ради Жінок Америки.

89-ИЙ ВІДДІЛ налічує 52 членки. Відбуто 2 засідання Управи і 8 ширших сходин з цікавими рефератами: "Життя Константини Малицької і її поезія", "Леґенда про Христа", "Плащениця з Туріну", "Про Аліну Кригедьську і Миколу Костомарова", "З життя акторки Катерини з Коссаків Рубчак у соту річницю її народження". Для громадянства: "Чорнобильська дійсність", "Найкраща аптека — наш город", читання про"Життя жінки із сумерівських часів", доповіді "Історичний Львів", "Музейний будинок". Імпрези: "Товариський вечір", "Наш Львів". Пожертвувано на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя" 345 дол. На суспільну опіку видано 264.35 дол. Референтура зв'язків співпрацює з Елленвіл Комюніті госпіталь.

95-ИЙ ВІДДІЛ має 22 членки. Відбув 1 засідання Управи і 9 ширших сходин. Доповіді: "Різдвяні звичаї на Україні", "Декорування тортів", "Великоднє печиво". Для ширшого громадянства: "Вишиваний обід". На придбання фондів влаштовано 2 базари: в грудні — церковний базар коло церкви св. Станислава в Плезант Велі, Нью-Йорку, і в "Артс Сентер" в Нью-Полц, Нью-Йорк. Через своїх членок Відділ має зв'язок з американськими жіночими організаціями, а також провадить акцію писання листів до місцевих газет у справі фальшивих інформацій про Україну. Відділ опікується школою українознавства на Союзівці, в якій навчається 20 дітей, і світличкою з 14-ма дітьми. Для них улаштовано: Шевченківське свято, музичний фестиваль і свято св. Миколая.

Суспільна опіка. Відділ заопікувався 20-ма дітьми і трьома дорослими, які супроводжували цю молодь з України до Америки на запрошення американської школи. Відділ обдарував кожну особу наплечником, заповненим солодощами, вітамінами, шкільними і особистими речами, на суму 20 дол. на особу. Обдаровані прислали листа-подяку з України за таку милу несподіванку.

103-ІЙ ВІДДІЛ нараховує 17 членок. Відбуто 2 засідання Управи. На придбання фондів провели 2 базари: різдвяний і великодній. Відділ має постійні зв'язки з Україною через висилку посилок і кореспонденцію з Іванною Кварціян та Зоряною Білик. З американським середовищем мають зв'язки через влаштування мистецьких виставок в американських бібліотеках. На суспільну опіку видано 240 дол.

113-ИЙ ВІДДІЛ налічує 26 членок. Приєднано 3 членки. Відбуто 1 засідання Управи і 7 ширших сходин. До Окружної Управи входить 1 членка і 5 членок входять до екзекутиви Українського Музею. Відділ проявляє велику участь у придбанні фондів на будову Музею, в тій цілі О. Левицька дала 2 відчити для відділів СУА в Нью-Йорку і в Нью-Гейвені. Імпрези: "Музейний Кабарет" в Нью-Джерзі і "Бенефіт-Бенкет" у Валдорф Асторія в Нью-Йорку. Відділ зорганізував 2 столи (24 особи) і деклярував від себе 500 дол. Разом з датками членів передано 16,000 дол. Дуже успішною і надзвичайно вдалою імпрезою була виставка молодих мистців українського походження в Українському Музеї. Про її успіх свідчить продовження її на дальших 4 місяці з огляду на фреквенцію відвідувачів. Відділ має 100% передплату журналу "Наше Життя". Уфундував одну сторінку за 250 дол. і подарував на його Пресовий Фонд 200 дол. На суспільну опіку видано 1,000 дол.

119-ИЙ ВІДДІЛ налічує 19 членок. Відбуто 1 засідання Управи і 8 ширших сходин. До Окружної Управи

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів СУА - Нью Йорк, Н.Й. США.

входят 4 членки. Доповіді: "Про Союз Українок на Буковині", "Про Миколу Лисенка у 150-ті роковини його народження", "Українська мати", "У 130-ліття з дня народження патронки Відділу Ольги Кобилянської" і "60-ліття голоду в Україні". Для ширшого громадянства висвітлено фільм "Шевченко у Вашінґтоні", відео "Україна, її земля і люди", проведено гостину і доповідь І. Геля "Про Церкву в Україні". На придбання фондів влаштовують 2 базари: різдвяний і великодній і 3 дні на церковному фестівалі, дохід з продажі кави і солодкого після Богослуження протягом 12 неділь. У Відділі відбувається курс кераміки. На суспільну опіку видано 500 дол.

Іванна Мачай,
пресова референтка
Округи Нью-Йорк.

ДОПИСИ ОКРУГ І ВІДДІЛІВ СУА

ВІДЗНАЧЕННЯ ЗАСЛУЖЕНОЇ СОЮЗЯНКИ

Американська комісія для справ культури міста Воррен, Миш., на рекомендацію Окружної Управи СУА в Дітройті, нагородила спеціяльним відзначенням Олю Гриньків, голову 63-го Відділу СУА у Воррені, за її мистецькі досягнення в ділянці української кераміки. Почесна грамота, виконана у вигляді гарно оформленої дерев'яної плякетки, була вручена О. Гриньків під час концерту ворренської оркестри в неділю, 24 квітня ц. р. Відзначаючи О. Гриньків, комісія брала до уваги, крім її мистецьких досягнень, також і активність у суспільній праці. Оля Гриньків — активна союзянка, протягом семи років є секретаркою в Окружній Управі СУА в Дітройті, а також кілька років головою 63-го Відділу СУА у Воррені. Крім того вона належить ще до інших громадських і релігійних організацій на терені метрополітального Дітройту.

Оля Гриньків, розмальовуючи керамічні вироби, любується, зокрема, гуцульськими мотивами. Її кераміку можна оглядати в ґалерії "Еко", в Українській Кредитовій Спілці "Самопоміч" і в домівці Окружної Управи СУА у Воррені. Вона неодноразово брала участь у виставках в Інтернаціональному інституті в Дітройті, на Світовому ярмарку у Соутфілді, у щорічних фестивалях церкви св. Йосафата у Воррені, не тільки виставляючи керамічні вироби, але й демонструючи зацікавленим техніку-секрет керамічного мистецтва.

Поруч із керамічним мистецтвом Оля Гриньків захоплюється поетичним словом. Її вірші на актуальні, історичні теми і настроєво-ліричні часто звучать на тутешніх громадських чи "союзянських"

імпрезах. Деякі її вірші були надруковані в "Нашому Житті", а також в інших українських газетах і журналах.

Всі ми щиро радіємо з приводу цього заслуженого відзначення "нашої пані Олі" і бажаємо їй дальших успіхів у мистецькій і суспільній праці.

Ірена Прийма,
кореспонденційна секретарка
Окружної Управи СУА в Дітройті.

УСМІХНИСЯ!

Якось, беручи участь у розмові про те, чому люди так охоче допомагають старцям і так неохоче філософам, Діоген зауважив:

— Це тому, що кожний передбачає можливість самому стати бідним, калікою, п'яницею, але ніхто не думає, що він може стати філософом.

Щоб заохотити до творчої праці українських письменників,
43-ій Відділ Союзу Українок Америки, Філядельфія, США
(організатор конкурсу)
Українська Федеральна Кредитова Кооператива "Самопоміч" у Філядельфії
(фундатор нагород)
проголошують

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС ГУМОРУ І САТИРИ

До конкурсу допускаються твори різних жанрів (проза, поезія, драма), написані українською мовою і досі ніде не надруковані.

Переможцям конкурсу будуть приділені нагороди на загальну суму 1,500 дол. Журі розділить нагороди відповідно до кількости і літературної якости надісланих творів.

Сатира займає визначне місце в історії світової літератури. Варто згадати лише, наприклад, таких авторів як Джонатан Свіфт ("Мандри Гуллівера"), Ярослав Гашек ("Пригоди бравого вояка Швейка"), Іван Франко ("Лис Микита") чи Микола Куліш ("Мина Мазайло"). Бажанням організаторів є заохотити українських письменників до створення сатиричних творів непроминальної вартости.

До журі запрошено літературознавців: проф. Леоніда Рудницького, д-р Ларису Онишкевич і мґр Марту Тарнавську.

Твори, підписані псевдонімом, треба надсилати на адресу адміністратора конкурсу, імпрезової референтки 43-го Відділу СУА: Ludmyla Chaikowsky,115 Thorndike Road, Philadelphia, PA 19115 USA.

В окремому заклеєному коверті треба подати назву твору, справжнє прізвище, адресу і коротку бібліографічну довідку про автора та підписану власноручно заяву, що твір досі не був ніде опублікований.

Твори мусять надійти на подану вище адресу не пізніше 31 грудня 1994 року. Підсумки конкурсу будуть проголошені в перших місяцях 1995 року.

БАГАТОКУЛЬТУРНИЙ ДЕНЬ

21 квітня в народній публічній школі у Кларкстоні відбувся "Багатокультурний день". Запрошені різні національності мали змогу показати свою культуру дітям школи в шістьох 40-хвилинних сесіях.

Наталка Гевко, учителька та членка 45-го Відділу СУА, при допомозі виховної референтки Дітройтської Округи Роми Тобянської зайнялася влаштуванням української кляси.

Діти, що приходили на українські сесії (приблизно по 12 дітей), мали змогу ознайомитися з українською символікою, азбукою, короткою історією та покольорувати українські писанки. Рома Тобянська, учителька нашої школи Непорочного Зачаття, привезла групу учнів, які грали на бандурі, заспівали думу та затанцювали козачка. Кожна дитина, що приходила до кляси, одягалася в український народний стрій та присвоювала собі на цей час ім'я визначної постаті від княжої до сучасної доби, наприклад, князя Володимира, Лесі Українки чи... Оксани Баюл або Віктора Петренка. Перед кожною дитиною лежала українська книжечка. Діти почули українську казочку та попробували танцювальних кроків. Перед виходом з кляси оглянули виставку українських ікон, вишивок, кераміки та писанок, а на прощання дістали кусок українського печива.

Ініціятором того проєкту був 45-ий Відділ СУА у Воррені, Миш. Провадила Наталія Гевко (в борщівському строї), в підготовці допомагали Ірина Тарнавська, Дарія Конюх, печиво приготовила Ляля Патерин.

Українська кляса дістала велике признання від учительського збору та адміністрації. Діти були дуже захоплені та задоволені. Багато шкіл виявили бажання влаштувати "український день", тому що наша група була найбільш успішною. Отже, вже маємо замовлення!

Орися Лончина.

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів СУА - Ню Йорк, Н.Й. США.

ЛІТЕРАТУРНИЙ ВЕЧІР ВАСИЛЯ БАРКИ

56-ий Відділ СУА в Норт Порті, Фл., влаштував 9 квітня ц. р. літературний вечір Василя Барки.

15 червня ц. р. на українській оселі "Верховина" членки цього Відділу передали письменникові чек із продажі його книжок на згаданій імпрезі.

Анна Самофал, письменник Василь Барка, Слава Гунчак і Галя Біровець.

Світлив Богдан Кандзюк.

СТИПЕНДІЙНА АКЦІЯ

ВІД 1 СІЧНЯ ДО 30 КВІТНЯ 1994 РОКУ

53,864.21 дол. — Н.Н. в пам'ять чоловіка — на постійний фонд (86);

6,000.00 дол. — Олена Папіж в пам'ять чоловіка на постійний фонд (81);

5,000.00 дол. — Стефан і Володимира Сливоцькі (64);

1,193.49 дол. — Н.Н. (86);

1,000.00 дол. — Vera Grushetzky, in memory of Pauline Zuk-Swist (49);

735.00 дол. — Євген і Ольга Гаврилюки (22);

580.00 дол. — 119-ий Відділ СУА;

520.00 дол. — Ярослава Левицька;

по 500.00 дол. — Володимир і Уляна Дячуки, Н.-Дж., д-р Дарія Новаківська-Лиса, Сестрицтво Св. Покрови (Австралія), Василь і Галина Тіри, Андрій Школьник, д-р Любомир і Марія Явні (86), 51-ий Відділ СУА;

450.00 дол. — Богдан Сова (66);

по 400.00 дол. — Маркіян і Лідія Домбровські (СУА Австралія, ім. Х. Кононенко), Іван і Марія Сови (66), 107-ий Відділ СУА;

375 дол. — Модест і Люба Осадци;

по 350.00 дол. — Олександра Боб'як (1), Теодор Бонтабік (68), д-р Олександер і Ярослава Гудзяки (68), Теодозій і Ольга Зазулі (83), д-р Любомир і Оксана Кузьмаки (86), Мирон Панасюк, Микола і Ольга Павліви (34), Марта Рудик (108), Sacred Heart Society (Yonkers), Северин й Ірена Старожитники (65), Володимира Теслюк в пам'ять чоловіка (93), 62-ий Відділ СУА;

по 325.00 дол. — Надія Мандрусяк (56), Євген і Богданна Михайліви (91);

310.00 дол. — Осип і Ярослава Гапії (62);

305.00 дол. — Н.Н. (33), 69-ий Відділ СУА (збірка);

по 300.00 дол. — Анна Куцан, Іл., Віра Левицька, Н.-Й., Ярослава Мулик (61), Іван і Христина Плути (13), Мирослав і Люба Прокопи (64), Надія Хойнацька (84), Марта Шиприкевич (67), 10-ий Відділ СУА, 12-ий Відділ СУА, 26-ий Відділ СУА, 50-ий Відділ СУА;

по 275.00 дол. — Лев й Ірина Кушніри (67), 67-ий Відділ СУА;

по 260.00 дол. — Володимир і Катруся Воловодюки (86), Марія Гавалко (33), 63-ій Відділ СУА;

по 255.00 дол. — Лідія Кий (13), 13-ий Відділ СУА;

по 250.00 дол. — д-р Марія Балтарович, Мі., Оксана Бачинська, д-р Рей і Надія Бергенстоки (97), Братство Українських Ветеранів (91), д-р Андрій і Марта Войтовичі (68), Петро і Людмила Дармограї, д-р Віктор і д-р Бетсі Децики (86), д-р Маріян Демус (84), Марія Жмуркевич, Па., Олександер й Ірина Капустинські (93), Тетяна Кейс, Василь і Маргарет Кеци (65), Михайло і Гелен Кравчуки (86), Ярослава Кукіль (93), Орест і Оксана Кузьми (93), Теодора Кузьмович (43), Мирослав і Марта Ломаґи (93), д-р Ігор і Леся Маґуни (1), Анна Максимович (43), Волтер Маркевич (11), Стефан Матковський (120), М. Мисишин в пам'ять Анастазії Мисишин, Ма., Михайло і Ольга Мочули (70), Мирон і Марія Наваринські (56), Олена Папіж (81), Олександра Павлишин (СУАвстралії), Андрій і Таїса Раки (83), St. Michael's Ukrainian Catholic Guild (93), Ольга Стеткевич (93), Софія Темницька (86), д-р Стефан і Тамара Тимківи, К. Федоришин в пам'ять А. Федоришин (47), Іриней і Оленка Юрчуки (86), 2-ий Відділ СУА, 56-ий Відділ СУА, 70-ий Відділ СУА, 72-ий Відділ СУА, 93-ій Відділ СУА, 108-ий Відділ СУА;

240.00 дол. — 8-ий Відділ СУА;

238.73 дол. — Юрій і Рома Нестори, Австралія;

230.00 дол. — 86-ий Відділ СУА;

225.00 дол. — д-р Зенон й Ірена Михайлюки (47);

220.00 дол. — 62-ий Відділ СУА;

215.00 дол. — Олена Бобиляк (70);

по 210.00 дол. — Марта Цимбаліста (62), д-р Александра Ярош (28);

205.00 дол. — 33-ій Відділ СУА;

по 200.00 дол. — Михайло і Михайлина Барани (89), Данило і Люба Більовщуки (4), Дмитро і Марія Дранки (49),

Іван Заяць, Монтреаль (БУК), Надія Іванчук (56), Василь і Ліда Колодчини (76), Robert & Rosemarie Lodge (86), Михайло і Уляна Лози (49), Остап Марченко, Григорій і Ярослава Мельники (9), Софія Ориняк (28), в пам'ять Е. Притули (59), Наталія Пуйда (43), Марія Савицька (64), Стефанія Стасишин (93), д-р Євген і Ніля Стецьків (56), Ірена Чайковська (93), Стефан Чучук (74), Лада Явна (86), Лідія Яців (89), 106-ий Відділ СУА;

160.00 дол. — Віра Мицьо (86);

по 150.00 дол. — Joseph W. & Nina M. Palmeri (49), Ірена Сольчаник (13), Ігор й Ілейн Занківи (49);

по 130.00 дол. — Ярослав і Богданна Бігуни (28), Марія Герус (58), Мія Радивил (56);

125.00 дол. — в пам'ять д-ра Андрія Мацюрака (74);

110.00 дол. — Стефан Гук (28);

по 105.00 дол. — Марія Стефанишин (56), Марія Чорній (56), In memory of John Toth (98);

по 103.00 дол. — Петро Гоголь, Юрій Гирич, Богдан Лунишин (всі Австралія);

по 100.00 дол. — Марта Андріюк, Кт., Олена Войтович (102), Стефан і Софія Душенки (49), д-р Володимир й Ірена Ґеренті (56), Karl & Stella Hackbarth (86), Анна Ганицька (49), д-р Ігор і Ксеня Гапії (86), Мирослава Граб (86), д-р Мирослава Іванців (102), Юрій і Оксана Кравціви (86), Богдан і Анна Кравчуки (86), Ірена Лаврівська (49), Дмитро Ленчовський (СУАвстралії), Софія Любович (СУАвстралії), Ольга Лужняк (22), д-р Леонід і Оксана Мостовичі, Оксана Салдит (49), Мирослав Сендзік (СУАвстралії), Ігор і Олена Сохани (86), Ольга Тритяк (86), Дарія Русин (33), д-р Роман і Елеонора Филиповичі (102), д-р Ахіль і Віра Хрептовські (102);

84.00 дол. — Рената Бігун (28);

75.00 дол. — John & Doreen Rudan (86);

55.00 дол. — Галина Шембель;

по 50.00 дол. — д-р Роман Біляк (47), Марія Ґереґа (49), Марія Дорожинська (84), Марія Граб (56), Марія Іськів, Лена Іваницька (56), Неоніля Кравців (86), Олександер Лісевич (28), Олег і Ольга Сохани (86), Петро Хрепта (4);

по 25.00 дол. — Михайло Гарасимів (56), Петро і Розалія Ковалики (49), Марія Кравців (86), Bill W. Loznycky, Jr., Наталія Масюк (43), Ірена Іванчишин (82);

по 20.00 дол. — Ярослава Борачок (49), Володимира Таращук;

10.00 дол. — Марія Наливайко (49).

В пам'ять чоловіка додаю до постійного Стипендійного Фонду СУА **53,864.21 дол.**

Н.Н.

В пам'ять мого покійного чоловіка **бл. п. Василя Папіжа** пересилаю **6,000.00 дол.** до Стипендійного фонду СУА як вклад-додаток до постійного Фонду в його імені.

Олена Папіж,
членка 81-го Відділу СУА.

Замість виміни дарунків на Різдво пересилаємо через Стипендійну акцію СУА 8 чеків дарунків (стипендій) для українських діточок в Румунії: **500.00 дол.** — д-р Любомир і Марія Явні; **по 200.00 дол.** — Володимир і Уляна Дячуки, Лада Явна; **100.00 дол.** — Юрій і Оксана Кравціви, Ігор і Олена Сохани; **по 50.00 дол.** — Неоніля Кравців, Олег і Ольга Сохани; **25.00 дол.** — Марія Кравців. Разом **1,225.00 дол.**

In memory of my beloved Aunt, Pauline Zuk-Swist who came to the USA in 1910, and who took care of my sisters and me every summer until we were in high school, I enclose a check in the amount of **$1,000.00** for the UNWLA Scholarship Fund through Branch 49 in Buffalo.

Vera Grushetzky.

З нагоди святкування уродин **Ваї (Іванни) Головатої,** її приятелі складають через 102-ий Відділ **450.00 дол.** до Стипендійного Фонду СУА: **по 100.00 дол.** — Олена Войтович, д-р Мирослава Іванців, Елеонора і д-р Роман Филиповичі, Віра і д-р Ахіль Хрептовські; **50.00 дол.** — Марія Дорожинська.

В пам'ять бл. п. мого дорогого чоловіка **Йосифа Теслюка** складаю через 93-ій Відділ СУА **350.00 дол.** на стипендію в Празі, Чехія.

Володимира Теслюк.

В пам'ять нашої дорогої доні **Оксаики** прошу прийняти нашу пожертву в сумі **350.00 дол.** через 34-ий Відділ СУА на продовження стипендій на 1994 рік для наших стипендіяток Оксани Вовк з Юґославії та Іванки Проник з Арґентини.

Микола і Ольга Павліви.

69-ий Відділ СУА, Лорейн, Огайо, прислав чек на **305 дол.** із збірки, проведеної при парафії св. Івана Хрестителя в Лорейн, Огайо, на стипендію для Роберта Хедеша, теолога, який вчиться в Римі. Зложили: **по 50.00 дол.** — Анна Безгацька, Стефанія Маланчук, Тетяна Сілецька; **по 30.00 дол.** — Марія Пащин; **по 20.00 дол.** — Стефан Маланчук, Володимир Кульчицький, Григорій Дирів; **по 10.00 дол.** — Кароліна Гончарик, Марія Івасишин, В. Калюшик, М. Крайчик, К. Мацілинський, О. Пакуш; **5.00 дол.** — М. Бучинський.

В пам'ять моєї матері **Анастазії Мисишин,** довголітньої спонсорки, пересилаю **250.00 дол.** для мого стипендіята Томаса Мельника, який студіює в університеті в Бразилії.

Маріяна Мисишин, Спрінґфілд, Ма.

In memory of my Beloved Mother, **Anastasia Fedoryshyn,** I am contributing **$250.00** for a scholarship for Basilio Baran of Brazil.

Katherine B. Fedoryshyn.

Пересилаю через 74-ий Відділ СУА пожертви в пам'ять мого покійного чоловіка **д-ра Андрія Мацюрака** на Стипендійний Фонд СУА: **100.00 дол.** — д-р Богдан і Урсула Панасюки; **25.00 дол.** — Петро і Соня Ковчі

Володимира Мацюрак.

In memory of John Toth, beloved Father of Branch 98 President, Ann Pedersen, the following members of Branch 98 in Holmdel, NJ. donated to the UNWLA Scholarship Program: **$25.00** — Bernard & Anna Krawczuk, Dr. Margaret Zakanycz. UNWLA Br. 98; **$10.00** — Elisabeth Barna, Jurij & Orysia Jacus, John & Anna Poruchynsky. Total: **$105.00.**

В пам'ять незабутнього сина **бл. п. Романа Іванчишина** пересилаю **25.00 дол.** для мого стипендіята в Даково, Хорватія, Івана Баб'яка.

Ірена Іванчишин,
членка 62-го Відділу СУА.

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів СУА - Ню Йорк, Н.Й. США.

Повідомляємо, що шкільний рік в Європі починається восени, тому просимо опікунів, які мають або бажають мати стипендіятів у Польщі, Хорватії, Румунії, Італії, Україні та інших європейських країнах, вплатити стипендії, щоб ми могли їх вислати якнайскорше. Просимо ласкаво передати Ваш внесок-чек, виставлений на UNWLA Inc., на руки референтки стипендій Вашого Відділу або прислати до Стипендійного бюра СУА:

UNWLA INC. SCHOLARSHIP PROGRAM
PO BOX 172
HOLMDEL, NJ 07733

Щиро дякуємо за підтримку

Люба Більовщук,
референтка стипендій СУА
М. Орися Яцусь,
скарбничка комісії стипендій СУА

НАМ ПИШУТЬ...

СНЯТЬСЯ РІДНІ КАРПАТИ...

Минає другий рік моєї аспірантури у Гарвардському університеті. Властиво, важко було собі уявити на початку, що особа з Польщі може дістатися на студії до однієї з найкращих високих шкіл в Америці. Однак я вислала документи і після кількох місяців прийшла відповідь, що відділ славістики пропонує мені повну стипендію та запрошує до себе. Так почалося моє навчання в американському університеті.

Програма Ph. D. (по-українськи — аспірантура) у Гарварді триває пересічно шість років, у тому числі два роки курсової роботи (заняття, курсові роботи та екзамени). Після цього студентові слід складати великі екзамени (так звані "general exams") з двох слов'янських літератур, у моєму випадку — це літератури українська та польська. Факт, що я вибрала собі українську літературу як головну, тут зовсім вийнятковий — ніхто, крім мене, цього не зробив, усі студенти займаються російською ділянкою. Навіть професор-дорадник аспірантів відраджував мені це робити: "З дипломом з української літератури ти не дістанеш тут жодної праці". І він дійсно має рацію. Проте він тоді ще не знав, що я не буду шукати роботи в Америці, він тоді ще не знав, що я хочу повертатися до Польщі і там займатися дослідженням в українській ділянці. По-моєму, це важливо, щоб повернутися туди, бо українці з освітою потрібні там ще більше, ніж тут. Крім того, важко звикнути до нових обставин життя, важко знайти людей, які розуміють мою тугу за рідною землею. Сняться сни про рідні Карпати, щораз частіше людина згадує приятелів, минуле. Здається, немов так недавно пройшли найкращі хвилини життя, якими для мене був період навчання в українській середній школі у Лігниці.

Про цей український ліцей у Польщі знає багато наших земляків, мабуть, у цілому світі. Адже він став своєрідним символом існування кількасоттисячної частки нашого народу в польській державі. Став знаком на наші права до навчання рідною мовою. Ліцей засновано у 1957 р., тобто у час політичної відлиги в комуністичних країнах після сталінського терору. До нього приїжджали українські діти з усіх усюдів Польщі, де знайшлися їхні батьки після виселення в 1947 р. Траплялося, що одна родина вислала до Лігниці всіх дітей (наприклад, родина Лайкошів), а знову ті діти, виростаючи, висилали своїх нащадків. Можна хіба говорити вже про третє покоління, виховане в українському ліцеї. В Лігницькій школі працюють передусім українські вчителі, які про учнів турбуються як про власних дітей. Школа має свій хор, музичний ансамбль, танцювальну групу, які дають багато концертів. Великий відсоток учнів дістається на студії, деякі хлопці ідуть в семінар.

Думаю, що не треба навіть більше говорити про Лігницю, бо в Америці про неї добре знають, особливо членки Союзу Українок Америки, які багато років допомагали дітям з українського ліцею. Я також була і постійно є однією зі стипендіяток. Не знаю, чи ми колись зможемо віддячити за цю благодатну допомогу і безкорисну жертву союзянок. Не знаю, чи можна знайти такі слова, які могли б висловити почуття великого довір'я до людини, яка несе діяльність Союзу Українок Америки, безкорисно допомагаючи українським дітям з різних країн здобувати освіту. Маю тільки надію, що, закінчивши студії у Гарвардському університеті, зможу віддячити своєю пізнішою працею. Натомість користуючись світлим прикладом союзянок, я також зможу в майбутньому допомогти якійсь дитині вчитися.

Лідія Стефанівська

МЕДИЧНИЙ ФОНД ДІТЯМ І МОЛОДІ — ЖЕРТВАМ ЧОРНОБИЛЯ

Пожертви за червень 1994 р.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Богданни Винник,** членки 119-го Відділу СУА в Йонкерсі, родина, членки і знайомі на Медичний Фонд Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля зложили: **по 200.00 дол.** — Остап і Михайло Винники, Христина Винник-Вілсон; **по 50.00 дол.** — Ірена і Ярослав Моцюки, Любомира і д-р Олег Сохани, Людмила і Чарлес Ліпарі — член пластового куреня "Ті що греблі рвуть", Слава і Мирон Бісики, Юлія Рудницька; **по 40.00 дол.** — Тереса й Андрій Кащаки, родина Комарницьких, Ірена й Василь Іванчишини; **по 25.00 дол.** — Іванна і Петро Ганкевичі, Лала і д-р Роман Трохимчуки, Валентина Преско, Ольга Гаєцька, Олександра Крумшин, Ольга Руденська, Анна й Мирослав Яворські, Марія й Роман Борковські, 119-ий Відділ СУА; **по 20.00 дол.** — Ірена Гнатів, Ольга й Петро Кулиничі, Наталія й Володимир Ковалі; **по 10.00 дол.** —Віра Кушнір, Анна Король, Марія Івасютин, Ірена й Теодор Андруси, Анна Ґонко, Петро Шкафаровський. Разом **1,115.00 дол.**

У світлу пам'ять **бл. п. Богданни Винник,** дружини братчика Остапа зі славного пл. куреня "Червона Калина", члени куреня зложили на Медичний Фонд Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля: **по 50.00 дол.** — Богдан Михайлів, Богдан Титла, Євген Титла, Володимир Воловодюк; **35.00 дол.** — Богдан Кузишин; **по 25.00 дол.** — Роман Комарницький, Орест Побігушка, Володимир Сафіян, Маркіян Титла, Тарас Борковський — член пл. куреня "Хмельниченки"; **по 20.00 дол.** — Богдан Клюфас, Іван Лучечко. Разом **400.00 дол.**

В пам'ять **бл. п. Марії Левицької,** членки 64-го Відділу СУА, на тризні членка 64-го Відділу Галина Ціґаш провела збірку на Медичний Фонд Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля і Фонд Суспільної Опіки. На Медичний Фонд Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля зложили: **по 50.00 дол.** — Меланія Банах, Ірена Печко, Юрій Саєвич з Вашінґтону, О. Ванчицька; **по 25.00 дол.** — Ольга Труш, Марія і Роман Борковські, Марія Ґеба, Надія і Ярослав Пастушенки, Анна і Стефан Секрети; **по 20.00 дол.** — Леся Ґелеткевич-Стецина, Л. О. Гошовська; **по 10.00 дол.** — О. М. Германюк, Галина Полтава, Дарія Дика. На Фонд Суспільної Опіки зложили: **50.00 дол.** — Отець Мудрий; **по 25.00 дол.** — Галина Ціґаш, Ірена Левінська з дітьми; **20.00 дол.** — Микола Зава; **по 10.00 дол.** — Христина Навроцька, Марія Палідвор, Дарія Костів, Євгенія Корчинська, Соня Салдан. На сироти: Ціґаш Ярко — **20.00 дол.** Загальна сума із згаданих фондів виносить **585.00 дол.**

49-ий Відділ СУА в Баффало, Н. Й. — **100.00 дол.**

ФОНД РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ СУА

Пересилаю через 47-ий Відділ у Рочестері, Нью-Йорк, два чеки, разом на суму **150.00 дол.,** призначені на Фонд Репрезентації СУА: чек на суму **100.00 дол.** від Михайлини Пилипець з Норт Порту, Фльорида, — членки 47-го Відділу; чек на **50.00 дол.** від Марії Крамарчук, членки 47-го Відділу СУА.

Марія Крамарчук.

Дякуючи Михайлині і Дмитрові Пилипцям за їхню щиросердечну гостинність під час нашого перебування у Норт Порті, Фльорида, складаємо через 47-ий Відділ СУА **50.00 дол.** на Фонд Репрезентації СУА.

Марія й Іван Крамарчуки,
Рочестер, Н.-Й.

ФОНД СУСПІЛЬНОЇ ОПІКИ

(за червень)

У пам'ять **бл. п. Михайла Шкварка** на сироти в Україні **30.00 дол.** зложили Іванна й Ярослав Костишини.

На потерпілих від повені на Закарпатті зложили: **100.00 дол.** — Василь Сосяк; **25.00 дол.** — Любомир Романків; **по 20.00 дол.** — Хризанта А. Кордуба, д-р Борис З. Криницький; **по 10.00 дол.** — П. Похмурська, Слава Рубель. Разом **185.00 дол.**

1-ий Відділ СУА в Нью-Йорку на допомогу "Бабусям" склав **110.00 дол.**

ЩИРО ДЯКУЄМО

Лідія Черник,
референтка Суспільної опіки СУА.
Анна Рак,
скарбничка Суспільної опіки СУА.

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ
203 SECOND AVENUE
NEW YORK, NEW YORK 10003

ДАТКИ ВІД 1—31 БЕРЕЗНЯ 1994 Р.

У світлу пам'ять **д-ра Я. Зазилі і його дружини Анни,** родичів наших дорогих приятелів, складаємо **80.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Надія і Маріян Цьолки та
Наталія і Маркіян Титли.

В пам'ять **бл. п. Івана Гаврилюка** складаємо **25.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Ілля та Марія Шевчуки.

В пам'ять **бл. п. Івана Гаврилюка** складаємо **25.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Богдан і Лідія Хом'яки.

В пам'ять мого дорогого дружини **бл. п. Михайла Озарука** складаю **30.00 дол.** на потреби УМ.

Зінаїда Озарук.

Замість квітів на свіжі могили **бл. п. Олени Опар і бл. п. Михайла Шашкевича,** сестри і брата нашої членки Марії Черешньовської, складаємо **20.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ. Сестрі й родинам висловлюємо глибокі співчуття.

Управа і членки 99-го Відділу СУА.

Вшановуючи світлу пам'ять **Ірини Залуцької,** актора **Євгена Левицького** та адвоката **Романа Гуглевича** складаю **75.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Лідія Крушельницька.

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів СУА - Нью Йорк, Н.Й. США.

Замість квітів у пам'ять **бл. п. Романа Гуглевича** складаємо на потреби УМ: **100.0 дол.** — Ольга Гуглевич; **25.00 дол.** — Микола і Стефанія Чорні.

Замість квітів у пам'ять мого чоловіка **бл. п. Олександра Капустинського** складаю **50.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Ірина Капустинська.

Замість квітів на могилу **бл. п. Марії Квітковської** складаємо **25.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

50-ий Відділ СУА.

В пам'ять **бл. п. Миколи Білевича** складаю **100.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Анна Білевич.

Замість квітів у пам'ять **бл. п. Ольги Смігуровської** складаю **25.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Ірена Рущицька.

Як нев'янучий вінок на свіжу могилу **бл. п. Зенона Мандрусяка** складаємо на Будівельний Фонд УМ: **200.00 дол.** — дружина Мирослава Мандрусяк; **по 100.00 дол.** — діти Марко і Діяна Мандрусяки, Ірена і Андрій Бураки, Надія і Ярослав Бігуни, Ярослав і Ярослава Пануки; **50.00 дол.** — Наталія Кравчук; **30.00 дол.** — д-р Юрій і д-р Люба Стефанівські, **по 25.00 дол.** — Зеня і Мирон Бураки, Ірена і Микола Зваричі; **20.00 дол.** — Марія Кузишин; **10.00 дол.** — Володимир і Марія Левицькі.

ДАТКИ ВІД 1 КВІТНЯ ДО 31 ТРАВНЯ 1994 Р.

808.09 дол. — Об'єднання Мистців Українців в Америці, Відділ у Філядельфії;

750.00 дол. — Ансамбль "Промінь";

500.00 дол. — д-р Юрій Трухлий;

по 250.00 дол. — Товариство Українських Інженерів Америки, Відділ у Філядельфії, Михайло Бартомик (68-ий Відділ СУА);

по 100.00 дол. — Українська Національна Культурна Організація, Лідія Яців, Віктор і Надія Винничі, д-р Іларій і Світлана Чолгани, Микола Лебедь, д-р Ігор і Сузанна Раки, д-р Ірена Комаринська, Стефан Поперечний;

по 50.00 дол. — Володимир і Ядвіга Черевки, Наталія Дубик, Стефан і Євгенія Гішинські (через 12-ий Відділ СУА), St. Anne's Society of Perth Amboy, N.J., Марічка Алиськевич, д-р Богдан Целевич;

45.00 дол. — Ольга Левицька;

по 40.00 дол. — Гарасим Маковський, Теодор Ґуфрей, Євстахій і Марта Ярощі;

35.00 дол. — Софія Зєлик;

по 30.00 дол. — Андрій і Катерина Буки, Євген і Євгенія Івашківи;

по 25.00 дол. — Mrs. Wally Heimur, Юрій Левицький, Юрій і Христина Балинські, Зенон Михайлевський;

по 20.00 дол. — д-р Іван і Наталія Макаревичі, Юлія Демченко, Іван Жук, Ірена Цапар, Любомир Сохан, Іван Скіра, Оксана Лобачевська, Ольга Буката;

по 15.00 дол. — Всеволод Онишкевич (Ronin Development Corp.), д-р Віталій Богданів, Н. Н.;

по 10.00 дол. — Ольга Лінник, Дарія Сочанівська, Ігор Пацолюк, І. Патгірний, Н. Н., James & Anastasia Kropp, проф. Петро і Леся Ґої, Ольга Буздиґан, Софія Лончишина, Василь Мадзелян, Михайло Височанський;

по 5.00 дол. — Іван Дмитерко, Софія Шейдт, Анна Сташко, Галина Рябокінь.

БУДІВЕЛЬНИЙ ФОНД

15,000.00 дол. — Н. Н.;

10,000.00 дол. — Українська Федеральна Кредитова Кооператива Самопоміч, Філядельфія;

5,000.00 дол. — (СУМА) Йонкерс — Федеральна Кредитова Кооператива Самопоміч, Орест і Лідія Білоуси (І.В.М.);

3,000.00 дол. — Юрій і Марія Гончаренки;

2,500.00 дол. — Ольга Марта Лукач;

2,000.00 дол. — Богдан та Ірена Чайківські;

1,500.00 дол. — Володимир і Анна Раки;

по 1,000.00 дол. — Володимир Бусяк, Стефанія Цегельська, Лідія Хома, Юрій і Міна Ковальчуки, Марія Тершаковець і Роман Гавриляк, Антін і Віра Шумейки, д-р Ярослав і Алла Лешки, д-р Богдан та Іванна Целевичі, Володимир Дучинський, "Ті, що Греблі Рвуть", Пласт, II Курінь, Ігор і Рома Гайди, Мирон і Ольга Гнатейки (Becton Dickinson Co.);

550.00 дол. — Марко і д-р Аріядна Бахи (Citibank);

300.00 дол. — Корнель та Емілія Дзюби;

по 250.00 дол. — Український Народний Союз, 25-ий Відділ, М. Б. Заяць (І.В.М);

по 230.00 дол. — Володимир і Катерина Папуги (J.P. Morgan);

по 200.00 дол. — Стефанія Савків (Citibank), Орест і Лідія Ґлюти, Євген і Наталія Змиї;

160.00 дол. — Осип Левицький (Pfizer, Inc);

по 100.00 дол. Richard Alvino (Chemical Bank), Катерина Кобрин (J.P. Morgan), д-р Іван та Наталія Макаревичі, Марко Букачевський (Merrill Lynch), д-р Юліян і д-р Мирослава Залізняки, д-р Богдан і Тамара Мрици, Ольга Тритяк, Ярослав і Марія Тимочки;

по 50.00 дол. — Оксана Рак, Олена Бобиляк, Богдан та Іванка Козаки;

по 25.00 дол. — Теодозія Гурик, І. Дженсен (І.В.М.);

по 20.00 дол. — Ольга Федун, Катерина Гайова, Марія Милькевич.

16 січня ц. р. д-р Денис Стахів з дружиною Славою загостили до нас з дуже цікавими прозірками з України, особливо з Криму. Їхня участь у різдвяній зустрічі нашого Відділу причинилася до її успіху. З вдячности складаємо **50.00 дол.** на УМ.

91-ий Відділ СУА.

ТРИВАЛІ ФОНДИ

В пам'ть моєї найдорожчої дружини **бл. п. Ірочки** складаю **20,000.00 дол.** на Тривалий Фонд ім. інж. Євгена та Ірени Мельників. Вічна їй пам'ять!

Інж. Євген Мельник.

In memory of **Irene Melnyk** we are donating **$25.00** to the Eugene & Irene Melnyk Endowment Fund.

Mr. & Mrs. Eric G. Smith.

На Тривалий Фонд ім. д-ра Климентія і Ольги Рогозинських **2,000.00 дол.** зложили **д-р Климентій і Ольга Рогозинські.**

На Тривалий Фонд ім. д-ра Теодора і Мири Залуцьких **1,000.00 дол.** зложили **д-р Теодор і Мира Залуцькі.**

На Меморіяльний Фонд ім. Ярослава Крушельницького **1,000.00 дол.** зложила **д-р Ірма Крушельницька.**

На Меморіяльний Фонд ім. Анни Байко та Миколи і Марії Стисловичів **600.00 дол.** зложила Оксана Бойко.

Продовження на стор. 36.

КОНСТАНТИНА МАЛИЦЬКА

ЧОМ, ЧОМ, ЧОМ, ЗЕМЛЕ МОЯ...

Чом, чом, чом, земле моя,
Так люба ти мені, так люба ти мені,
Чом, чом, чом, земле моя,
Чарує так мене, краса твоя?

Чим, чим, чим манить мене
Пташні твоєї спів, пахучий цвіт лісів,
Чим, чим, чим манить мене
Вода річок твоїх, що тут пливе?

Тим, тим, тим, дитино, знай,
Що тут ти вперше світ уздріла
з юних літ,
Тим, тим, тим, дитино, знай,
Що води і ліси — твій рідний край.

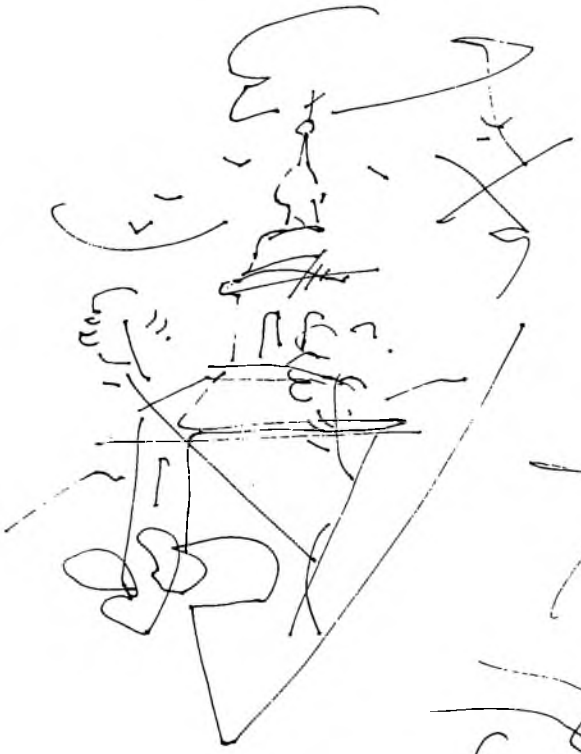

О. ОЛЕСЬ

Роси, роси, дощику, ярину,
Рости, рости, житечко, на лану,
На крилечках, вітрику, полети,
Колосочки золотом обмети.

Як достигне житечко на лану,
Прийдуть люди жатоньки ярину,
Блискавками косоньки заблищать,
Золотими кобзами забрязчать.

Роси, роси, дощику, ярину,
Рости, рости, житечко, на лану,
На крилечках, вітрику, полети,
Колосочки золотом обмети.

Рис. Володимира Стецули.

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів США - Ню Йорк, Н.Й. США.

Рис. Тараса Більчука.

Сидів котик на воротях

СЛ. ЛЕОНІДА ПОЛТАВИ
МУЗ. ВАСИЛЯ БЕЗКОРОВАЙНОГО

Сидів котик на воротях
У зелених у чоботях:
— Няв-няв, няв-няв-няв! —
Всіх чемнесенько вітав.

Раптом песик із-за рогу
Вибіг, вибіг та до нього:
— Гав-гав, гав-гав-гав! —
Дуже котика злякав!

Скочив котик на воротях
У зелених у чоботях
І подався навтіки —
Залишились чобітки.
Залишились на воротях
Лиш зелені чобітки!

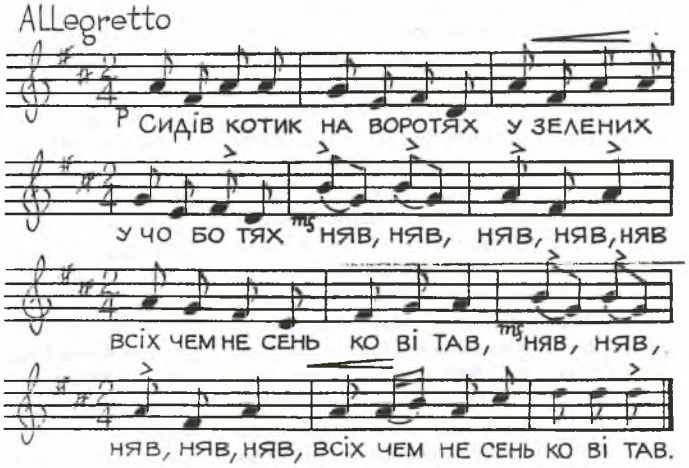

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Ділимося сумною вісткою про відхід у вічність **сл. п. інж. Зінаїди Таможської-Витязь.**

Народилася Зінаїда Таможська 13 червня 1905 року в Харкові, де здобула середню і вищу освіту. Від 1935 до 1940 року працювала інженером-механіком на підприємствах Харкова, а від 1940 до 1941 року викладала технічне креслення у проєктному інституті міста.

У 1941 році під час бомбардування міста була тяжко поранена. В 1943 році виїхала зі сином до Києва, де вже перебував її чоловік проф. І. Витязь. Шлях на Захід пролягав через Мадярщину і Словаччину, а кінець війни застав їх у Реґенсбурзі, Німеччина. У 1947 році проф. І. Витязь виїхав з родиною на працю в копальні до Бельгії. Там Зінаїда Витязь активно включилася в українське громадське життя. Вона була основницею і головою Об'єднання Українок Бельгії — від 1947 до 1976 року. На цьому посту вона проявила велику діяльність в популяризації українського імени, організовуючи численні виставки українського народного мистецтва і беручи участь в різних імпрезах та в церковному житті. Як заступниця голови СФУЖО, вона репрезентувала українське жіноцтво на міжнародних конґресах, дописувала до газет і журналів.

У зв'язку з підірваним здоров'ям, у 1976 році З. Витязь відійшла від активного громадського життя, залишаючись почесною головою Об'єднання Українок Бельгії і почесною членкою Світової Федерації Українських Жіночих Організацій.

Заупокійну Службу Божу відправив Владика УАПЦ Іоан у співслуженні з о. Ф. Біленьким з УГКЦ з участю хору. Похорон відбувся 25 лютого ц. р. в Ресе, Бельгія, де похований її чоловік. Під час тризни присутні згадували покійну теплим словом.

Вічна їй пам'ять!

Син з родиною.

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ. Прод. зі стор. 33.

На Тривалий Фонд ім. Артемія Кирилюка та Петра і Дарії Мегиків надійшло **196.00 дол.** з продажу журналу "Нотатки з Мистецтва".

В пам'ять **бл. п. Володимира Шуста** складають на Меморіяльний Фонд ім. Наталії і Володимира Шустів:

500.00 дол. — Роман і Ніна Ільницькі; **250.00 дол.** — д-р Ярослав і Алла Лешки; **150.00 дол.** — Орест і Лідія Білоуси та Стефанія Бабій; **по 100.00 дол.** — Нестор і Ніна Шусти, д-р Зенон і Дана Каратицькі, д-р Олександра і Андрій Ільківи, Український Інститут Модерного Мистецтва, Володимир і Анна Раки, д-р Константин і Ака Перейми, Арета Бук, Лідія Крушельницька, Ростислав і Христина Соболі, д-р Андрій і Тетяна Тершаківці, Стефан і Іванна Рожанковські, Ігор Вислоцький; **по 75.00 дол.** — д-р Роман і Анна Алиськевичі, Уляна Ільницька і Реймонд Стубілбайн; **60.00 дол.** —І. Малащук; **по 50.00 дол.** — Дарія Байко, Леонід і Валентина Пахолюки, Роман і Оксана Ковчі з родиною, Галина Гандзюк, Орися Кардозо, Марко і Христина Бараболяки, Роман та Ірина Бадяки, д-р Богдан і Урсула Панасюки, Тит і Софія Геврики, Роман Гавриляк і Марія Тершаковець, д-р Зенон Зизномирський, Левко і Галина Майстренки; **40.00 дол.** — Ольга Федун, Роберт і Христина О'Неал; **35.00 дол.** — М. Влемінський; **30.00 дол.** — Богдан і Христина Певні; **по 25.00 дол.** — Розалія Фенчинська, Лідія Гайдучок, Марта Данилюк, Володимир і Галина Тромси, Іван Хом'як, Богдан і Наталія Мицики, Алла Бараболяк, Andrew & Edith Odermatt, З. Лев і Оксана Мельники, Володимир і Катерина Папуги, 101-ий Відділ СУА, Ірена Мороз, Ярослав і Марія Томоруґи, д-р Іван і Тетяна Кохани, д-р Богдан і Таня Осадци, Мирон і Ненсі Стахови, Юрій Стахів; **по 20.00 дол.** — Марта Бачинська, Наталія Дубович, Тарас і Марія Слевінські, Олена Матвіїшин, Мирослава Чубата, Марія Цап, Анна Хамуляк; **по 15.00 дол.** — Олена Клименко, Любов Дражевська; **по 10.00 дол.** — Ярослава Ковач, Юлія Бурій, Дарія Стахів, Тамара Пеленська, Уляна Старосольська; **5.00 дол.** — Марія Ґерус; **2.00 дол.** — Марія Онішко.

В пам'ять **бл. п. Романа Раковського** складають на Будівельний Фонд УМ: **по 100.00 дол.** — Володимир і Стефанія Сливоцькі, Люба і Маркіян Онуферки, Микола і Луна Гірняки, Люба Раковська, Мирон Залуцький, Ярема і Христина Раковські, Марія Савицька, Адріян і Марта Галаревичі, д-р Милослава і д-р Юліян Залізняки, Юрій і Оксана Храневичі; **75.00 дол.** — Роман і Любомира Мельники; **по 50.00 дол.** — Богдан і Галина Кандюки, Зеня Комарянська, Микола і Галина Гошовські, Лідія Крушельницька; **40.00 дол.** — Ярослава Яросевич; **по 25.00 дол.** — Микола і Марія Аврамчуки, Володимир і Олімпія Роговські, Юрій і Марія Штогрини, Сам і Ольга Літепли, Ярослав і Марія Томоруґи, Ярослав та Ірина Куровицькі, Марта Данилюк, Петро та Іванка Ганкевичі, Юрій і Христя Навроцькі, Василь і Марія Тершаківці, Олександер і Марія Мотилі, Оля Ліс, Микола і Стефанія Чорні, Ольга Гуглевич, Константин Моцілинський, Марта Цимбаліста, Юрій і Христина Кушніри; **по 20.00 дол.** — Наталія Білоус, Ярослав і Лідія Черники; **по 15.00 дол.** — Євгенія Корчинська, Володимира Івануса; **по 10.00 дол.** — Михайло Лапичак, Ярослава Салик.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. інж. Романа Раковського** складають на потреби Українського Музею: **100.00 дол.** — д-р Андрій і Тетяна Тершаківці; **25.00 дол.** —Микола і Марія Аврамчуки; **20.00 дол.** — Галя Ціґаш; **по 15.00 дол.** — Люба Артимишин, Оксана Щурова; **по 10.00 дол.** — Софія Салдан, Дарія Костів.

В пам'ять **бл. п. Марії Левицької** складаю **10.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Ярослава Салик.

У світлу пам'ять покійної **Марії Маруськ,** довголітньої членки 43-го Відділу СУА, складаємо **170.00 дол.** на Український Музей в Н.-Й.: **по 10.00 дол.** — Ірена Гаврилів, Лукія Гриців, Марія Данилів, Анастазія Жилава, Каролина Конрад, Марія Куземська, Теодора Кузьмович, Анна Максимович, Ірена Новоженюк, Іванна Пенкальська, Стефанія Ракоча, Анна Суха, Людмила Чайківська, Олена Шиприкевич; **по 5.00 дол.** — Стефанія Григорчук, Марія Луцька, Емілія Михалевська, Наталія Пуйда, Марія Романець, Ліза Чепіль. Дочці Дарії з родиною — наші щирі співчуття!

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів СУА - Ню Йорк, Н.Й. США.

ВІД РЕДАКЦІЇ "НАШОГО ЖИТТЯ"

Просимо всіх дописувачів посилати до редакції тільки оригінали дописів, статтей. Згідно з журналістичною практикою не подається копій, що були поміщені, чи переслані до інших газет чи журналів. Будемо вдячні, коли пресові референтки та дописувачі будуть придержуватися тієї засади.

Редакція не приймає матеріялів, не підписаних авторами та застерігає за собою право скорочувати статті та правити мову.

Статті, підписані авторами, висловлюють їх власні погляди, а не погляди редакції. Редакція не буде поміщувати неввічливих, образливих для кого-небудь висловів. Рукописів не звертаємо. Анонімів не читаємо.

Редакція приймає за домовленням, тел.: (212) 674-5508. Fax: (212) 254-2672
Адреса: "Our Life", 108 Second Ave., New York, N.Y. 10003

Замість квітів на свіжу могилу нашої дорогої кузинки **бл. п. Богданни Винник** жертвуємо **100.00 дол.** на розбудову Українського Музею.

Орися і Роман Винники.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Стефи Боднар** складаємо **50.00 дол.** на потреби УМ.

Іриней і Оленка Юрчуки.

В першу болючу річницю відходу у вічність вірної подруги життя і відданої дітям матері **бл. п. Ірини Залуцької** осиротілі чоловік, діти, невістка і зять складають **500.00 дол.** на потреби Українського Музею.

In memory of **Ewhen Hrycaj,** father-in-law of our employee, Ihor Lukiw we are donating **$50.00** to the Ukrainian Museum.

Schering-Plough Research Institute.

In memory of **Dr. Maria Kwitkowska,** I am donating **$25.00** to the Ukrainian Museum.

Mary Dushnyck.

In memory of **Joseph Smindak,** I am donating **$25.00** to the Ukrainian Museum.

Mary Dushnyck.

In memory of **Nadia Babiuk,** I am donating **$25.00** to the Ukrainian Museum.

Elisabeth J. Riedman.

В пам'ять мого шваґра **д-ра Андрія Мацюрака,** який помер у Чікаґо 12 березня ц. р., складаю **150.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Д-р Роман Біляк з родиною.

У пам'ять мого чоловіка **бл. п. Петра Яціва** складаю **100.00 дол.** на потреби Українського Музею.

Лідія Яців.

В пам'ять нашої кузинки **бл. п. Ірени з Глібовицьких Радловської-Щербанюк** складаємо **50.00 дол.** на потреби УМ.

Олександер і Лідія Ганаси.

В пам'ять **бл. п. Анастасії Кравс** складаємо **100.00 дол.** на потреби Українського Музею в Н.-Й.

інж. Володимир і Люба Делькевичі.

Висловлюю подяку всім посестрам-союзянкам 33-го Відділу за численну присутність на похороні та Панахиді мого брата **бл. п. Ореста Дичкевича,** та св. Літургії, а також за співчуття телефонами й листами та жертвеність "Замість квітів" і складаю **50.00 дол.** на потреби Українського Музею.

Леся Медицька (33-ій Відділ СУА).

Замість квітів на могилу **бл. п. Євгенії Мацькевич** (з дому Козак), яка відійшла у вічність 23-го листопада 1993 р., складають: **50.00 дол.** — Богдан та Ізидора Боярські; **40.00 дол.** — Ада Осінчук; **25.00 дол.** — д-р Василь і д-р Теодора Федерціви; **по 20.00 дол.** — Тетяна Бутович, Нікола Бутович.

В пам'ять **бл. п. Романа Гаєцького** складаємо на потреби Українського Музею: **200.00 дол.** — Ольга Гаєцька; **50.00 дол.** — Роман і Лєна Іваницькі; **25.00 дол.** —Зореслава і Ральф Ґалло.

В пам'ять померлих **бл. п. Емілії Саноцької і бл. п. Марії Бучек** складаємо **200.00 дол.** на потреби Українського Музею.

21-ий Відділ СУА.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Ірини Висоцької,** сестри нашої членки Ярослави Крижановської, складаємо **150.00 дол.** на потреби УМ.

89-ий Відділ СУА.

(Закінчення в наступному числі).

"Our Life" Magazine (USPS 414-660) is published monthly — except July & August combined by Ukrainian National Women's League of America, Inc. at 108 Second Ave., New York, N.Y. 10003

Annual subscription in the United States of America for UNWLA members is $25.00 (single copies $3.00 each).
Annual subscription in the United States of America for other subscribers is $30.00.
In countries other than U.S., annual subscription is $40.00 in U.S. currency.

ПЕРЕДПЛАТА В США: річна — 25.00 дол. для членів СУА; для інших передплатників — 30.00 дол. (поодиноке число 3.00 дол.)

КРАЇНИ ПОЗА МЕЖАМИ США — 40.00 американських долярів.
Зміна в передплаті ввійшла в силу 1 січня 1994 року.

© Copyright 1994 Ukrainian National Women's League of America, Inc.

Printed in USA by Computoprint Corp., 35 Harding Ave., Clifton, NJ 07011

(201) 772-2166
Fax (201) 772-1963

"Second-Class Postage Paid at New York, N.Y. and at additional mailing offices" (USPS 414-660)

108 Second Avenue, New York, N.Y. 10003

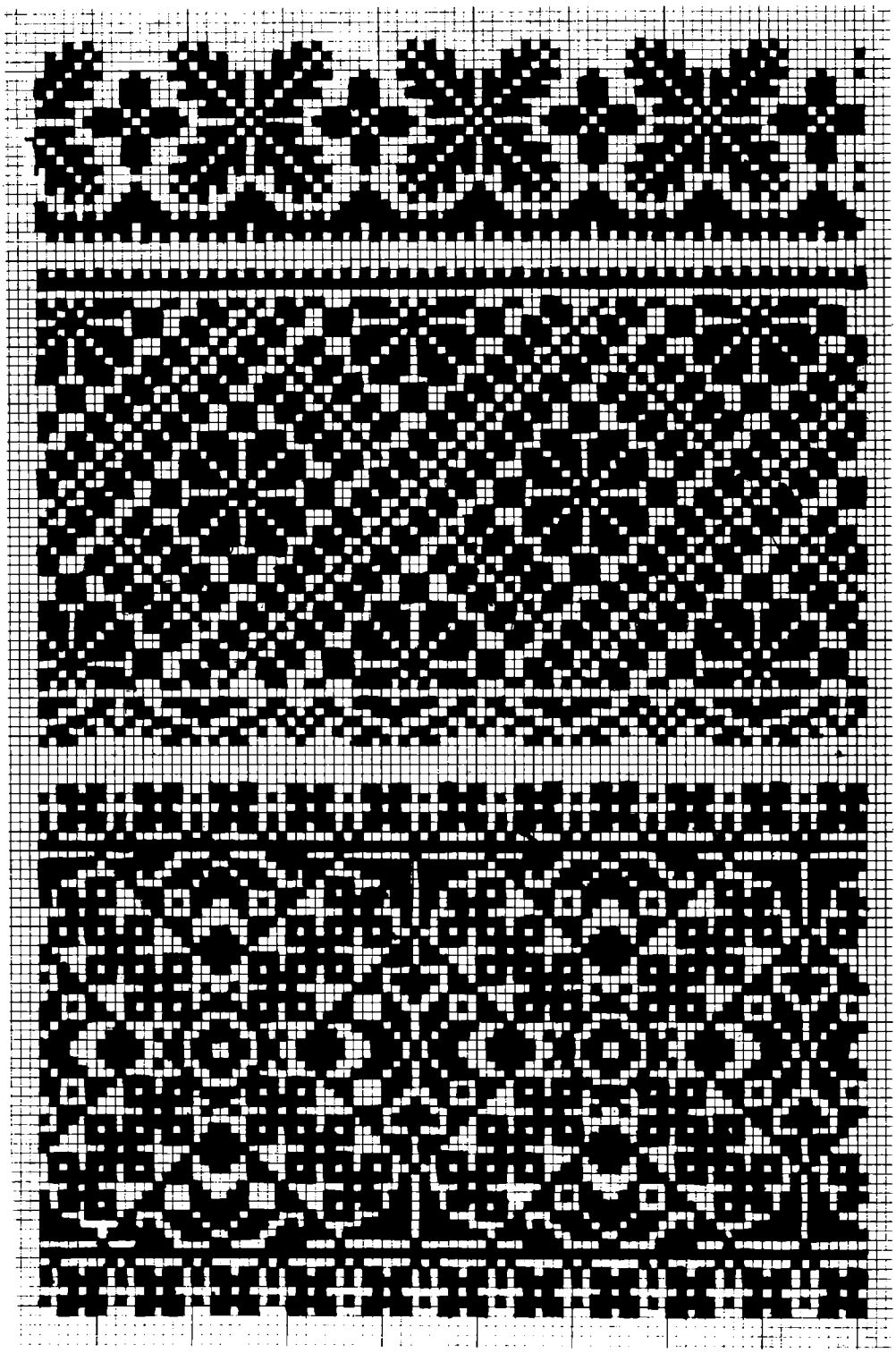

'зори жіночих сорочок Сокальщини. Із збірки Климентія Габданк-Рогозинського. Вишивати орними нитками. Рисувала М. Т.
esigns for women's blouses from the Sokal Region. From the collection of Klymentij Habdank-Rohozynskij. rawing by M. T.

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів СУА - Ню Йорк, Н.Й. США.